

**ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Právní postavení České televize jako veřejnoprávního média v 21. století

Zuzana Binková

Plzeň 2024

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta právnická
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Zuzana BINKOVÁ**
Osobní číslo: **R19M0021P**
Studijní program: **M0421A220004 Právo a právní věda**
Téma práce: **Právní postavení České televize jako veřejnoprávního média v 21. století**
Zadávající katedra: **Katedra obchodního práva**

Zásady pro vypracování

- Úvod
- Právní postavení ČT jako média veřejné služby
 - Charakteristika ČT
 - Charakteristika právního postavení ČT v českém právním řádu
 - Veřejná služba
 - Kodex ČT
 - Rada ČT
- Komparace (právní úprava, financování, regionální zpravodajství, video archiv)
 - Komerční televize
 - Zahraniční veřejnoprávní televize (např. BBC)
- Aktuální problematika České televize jako veřejnoprávního média v 21. století
 - Koncesionářský poplatek
 - Co zákon nereflektuje?
 - Modernizace, digitalizace
- Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- viz příloha

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Pavla Tloušťová, Ph.D., MBA**
Katedra obchodního práva

Datum zadání diplomové práce: **9. ledna 2023**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2024**

Stanislav Balík

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Přemysl Raban

Prof. JUDr. Přemysl Raban, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 4. září 2023

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů literatury.

.....
Zuzana Binková

V Praze dne 31. března 2024

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala JUDr. Pavle Tloušťové, Ph.D., MBA za vedení této diplomové práce, vstřícnost a poskytování cenných rad při jejím zpracování.

ÚVOD.....	1
1. PRÁVNÍ POSTAVENÍ ČT JAKO MÉDIA VEŘEJNÉ SLUŽBY	4
1.1 CHARAKTERISTIKA ČT	6
1.1.1 ČT jako subjekt práva	6
1.1.2 Konstituce mediálního systému	7
1.1.3 Duální systém	7
1.1.4 Kategorizace médií.....	8
1.2 CHARAKTERISTIKA PRÁVNÍHO POSTAVENÍ ČT V ČESKÉM PRÁVNÍM ŘÁDU	9
1.2.1 Zákon o České televizi	9
1.2.2 Zákon o rozhlasových a televizních poplatcích.....	14
1.2.3 Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání	18
1.2.4 Zákon o regulaci reklamy, samoregulace reklamy	22
1.2.5 Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání	24
1.2.6 Vyhláška, kterou se vydává Seznam událostí značného společenského významu	25
1.3 VEŘEJNÁ SLUŽBA.....	25
1.4 KODEX ČT	27
1.4.1 Etické kodexy.....	27
1.4.2 Kodex ČT.....	28
1.4.3 Etický panel.....	32
1.5 RADA ČT	32
2. KOMPARACE (PRÁVNÍ ÚPRAVA, FINANCOVÁNÍ, REGIONÁLNÍ ZPRAVODAJSTVÍ, VIDEO ARCHIV).....	35
2.1 KOMERČNÍ TELEVIZE	35
2.1.1 Právní úprava.....	35
2.1.2 Financování.....	36
2.1.3 Regionální zpravodajství.....	37
2.1.4 Video archiv	38
2.2 ZAHRANIČNÍ VEŘEJNOPRÁVNÍ TELEVIZE (NAPŘ. BBC).....	39
2.2.1 Právní úprava.....	39
2.2.2 Financování.....	40
2.2.3 Regionální zpravodajství.....	42
2.2.4 Video archiv	42
3. AKTUÁLNÍ PROBLEMATIKA ČESKÉ TELEVIZE JAKO VEŘEJNOPRÁVNÍHO MÉDIA V 21. STOLETÍ	43
3.1 KONCESIONÁŘSKÝ POPLATEK.....	43
3.1.1 Výše koncesionářského poplatku.....	43
3.1.2 Velká mediální novela	44
3.1.3 Zrušení koncesionářského poplatku, další modely financování média veřejné služby .	45

3.2 PROGRAM.....	49
3.2.1 Náročnost programových závazků	49
3.2.2 Šíře programu a jeho vývoj	50
3.3 Co ZÁKON NEREFLEKTUJE?	51
3.3.1 Problematika koncesionářského poplatku	51
3.3.2 Definice veřejné služby.....	52
3.3.3 Definice poplatníka	55
3.4 MODERNIZACE.....	56
3.4.1 Proměna mediálního trhu	56
3.4.2 Digitalizace	57
3.4.3 Genderová (ne)rovnost.....	58
ZÁVĚR	60
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	63
1. SEZNAM POUŽITÉ ODBORNÉ LITERATURY	63
2. SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	64
2.1 Tuzemské	64
2.2. Zahraniční	68
3. SEZNAM POUŽITÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	69
4. SEZNAM ROZHODNUTÍ	70
4.1 Judikatura	70
4.2 Ostatní rozhodnutí.....	71
5. SEZNAM OSTATNÍCH ZDROJŮ	71
SEZNAM ZKRATEK	73
RESUMÉ	74

Úvod

Média jsou fenoménem 21. století. Současná mediální krajina, včetně mediálního práva, prochází procesem dynamické transformace, která je podmíněna nejen technologickým pokrokem, ale také změnami ve společenských preferencích a strukturách. Jedním z prvků této transformace jsou veřejnoprávní média.

Předmětem předkládané diplomové práce je problematika z oboru mediálního práva, moderního právního odvětví, které má v rámci právní systematiky velmi specifické postavení. V tuzemském právu není jednoznačné, zda se jedná o odvětví samostatné, spíše je vnímáno jako odvětví mezioborové.¹ Mediální právo kombinuje na jedné straně prvek výrazné specifčnosti, na druhé straně prvek multioborovosti.

Specifčnost mediálního práva tkví v samotném legislativním rámci. Ačkoli se jedná o odvětví poměrně obsáhlé, nelze hovořit o odvětví tradičním, což se v praxi projevuje např. absencí jednotného velkého kodexu. Pokud tedy hledáme legislativní zakotvení právního postavení médií veřejné služby, je nutné danou problematiku vnímat komplexně s uvědoměním, že právní úprava je rozprostřena v několika právních předpisech.² Dalším charakteristickým rysem, který souvisí se zmíněnou absencí kodexu, je problematika jednotlivých definic. Jelikož se mediální právo velmi rychle vyvíjí, je pro právní teorii značně problematické jednotlivé pojmy uchopit a přesně definovat. Důsledkem této neexistence je společenská nejistota, včetně nejistoty právní, přičemž typickým příkladem je nejasnost pojmu "veřejná služba".

Práce se zaměřuje na právní postavení ČT jako veřejnoprávního média v České republice v kontextu 21. století. Úvodem je nezbytné poukázat na skutečnost, že ačkoli ČT je na straně jedné stále mladým médiem, figurujícím na mediálním trhu od devadesátých let minulého století, na straně druhé, se však jedná o médium z dnešního pohledu již tradiční, které historicky plnilo klíčovou roli v informování, vzdělávání a zábavě veřejnosti. ČT je tak v současnosti nucena čelit novým výzvám, které přináší jak prudce se vyvíjející mediální trh, tak celospolečenská kritika, přičemž tyto výzvy stávající právní postavení významně ovlivňují.

¹ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. rozšířené vydání. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-549-4. str. 7.

² Tamtéž.

Zásadním pojmem pro dnešní společnost je informace. V této souvislosti hovoříme o tzv. informační společnosti, jejíž samotné vybudování je založeno na neomezeném přístupu k informacím.³ V rámci této společnosti dochází k jevům informační přetíženosti a nadbytku. V této souvislosti Václav Moravec označuje současnou společnost pojmy *společnosti postpravdivou*, *společnosti alternativních faktů* či *společnosti postfaktickou*.⁴

Současným charakteristickým mediálním trendem je nástup tzv. digitálních médií či nových médií, které Ondřej Moravec označuje za *novou generaci*.⁵ Tato média představují výzvu zejména pro tradiční veřejnoprávní média, jimiž jsou televize a rozhlas. Z tohoto důvodu, ačkoli je ČT v našich podmínkách poměrně mladým médiem, je vnímána jako tradiční. Je nutné si uvědomit, že digitální média se od tradičních výrazně odlišují, ale zároveň nepředstavují svébytnou novou mediální skupinu, protože jsou současně odnoží stávajících tradičních médií. Mediální trh, na základě uvedeného, v současnosti čelí zcela novému a specifickému problému, na který lze nahlížet z několika optik. Čistě z právního hlediska je pozoruhodné, že tradiční média jsou od svého počátku, ačkoli ne v plné míře, regulována legislativou, přičemž konkrétně v tuzemsku je přitom i jejich samotný vznik je odvislý od legislativy. Digitální média však vznikají v důsledku rozmachu internetu, prostředí, které je samo o sobě od svého vzniku založeno na neregulované podstatě. Právě v tomto bodě spočívá pro média, mediální právo obecně, ale i pro novodobou informační společnost značná výzva.

Uvedená problematika dokazuje specifickou mediálního práva. Otázka právní regulace v rámci médií je v éře informační společnosti důležitější než kdy dříve – jak popisují Martin Maisner a Zdeněk Vaníček – *Neomezený přístup k informacím neznamená přístup, který nerespektuje právo a relevantní právní předpisy*.⁶

Cílem této práce je charakterizovat právní postavení ČT s důrazem na právní úpravu veřejné služby a její financování. Hovoříme o médiu veřejné služby 21.

³ MAISNER, Martin a VANÍČEK, Zdeněk. *Odpovědnost za obsah přenosu v elektronických komunikacích*. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-964-7. str. 36.

⁴ MORAVEC, Václav. *Proměny novinářské etiky*. Společnost (Academia). Praha: Academia, 2020. ISBN 978-80-200-3111-2. str. 28.

⁵ MORAVEC, Ondřej. *Mediální právo v informační společnosti*. Student (Leges). Praha: Leges, 2013. ISBN 978-80-87576-52-6. str. 20.

⁶ MAISNER, Martin a VANÍČEK, Zdeněk. *Odpovědnost za obsah přenosu v elektronických komunikacích*. 2012, op. cit., str. 36.

století, je tedy nezbytné rovněž nastínit zcela aktuální problematiku, včetně radikální proměny mediálního trhu. Pro hlubší pochopení novodobého kontextu a určení právního postavení je dále nutné učinit komparaci ČT s ostatními médii jak z oblasti veřejnoprávní, tak komerční.

1. Právní postavení ČT jako média veřejné služby

„Právní postavení“ je široké slovní spojení, které nemá jednoznačnou definici, lze jej vykládat různě, stejně jako samotný pojem "právo". Pro účely této práce však právní postavení ČT jako veřejnoprávní televize v 21. století popíšu pomocí právní úpravy, která jej ukotvuje, a komparuji jak z interního hlediska, v rámci tuzemského mediálního systému, tak z hlediska externího, s BBC, jakožto historickým vzorem veřejnoprávního média.

Média a právo jsou na první pohled dvě odlišné oblasti, nicméně mají několik společných charakteristických rysů. V první řadě, právo a média jsou autonomními společenskými subsystémy.⁷ Dále, předmětem obou oblastí je problematika svobody projevu a informací, avšak je nutné si uvědomit, že se nejedná o předmět jednotlivých oblastí výlučný. Právo na svobodu projevu je pro média stěžejní, přičemž pro veřejnoprávní média je nezbytným předpokladem pro jejich řádné fungování. Konkrétně pro obor práva ústavního je právo na svobodu projevu je rovněž zcela klíčovým prvkem – je nezbytné pro funkční demokratickou společnost. Samotná demokracie je dalším specifickým bodem střetu již zmíněných oblastí.

Mediální právo je fenoménem multioborovým. Z tohoto důvodu se pokusím tuto vlastnost popsat dle jednotlivých rovin, ve kterých se lze setkat s médii v 21. století, přičemž se soustředím na danou problematiku zejména z pohledu veřejnoprávních médií.

- **Právní rovina**

Právní rovina obsahuje zakotvení pomocí právní úpravy, které se blíže věnuji v podkapitole 1.2.

V rámci právního ukotvení nelze v souvislosti s médii opomenout tématiku svobody projevu, která tvoří lidskoprávní základ mediálního práva. Je v České republice garantována pomocí systému ochrany lidských práv a svobod – zejména pomocí jejich základních katalogů, kterými jsou Listina a Evropská úmluva o ochraně lidských práv.

Listina je obecným východiskem pro problematiku svobod a nezávislosti médií. Garanci svobody projevu nalezneme v, níže uvedeném, čl. 17 Listiny. Tento

⁷ ROZEHNAL, Aleš. *Média, etika a právo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2022. ISBN 978-80-7380-884-6. str. 27.

článek pojednává o třech svobodách – právo na svobodu projevu, právo svobodně vyhledávat a přijímat informace a právo na přiměřené informace o činnosti státních orgánů.⁸ V této souvislosti je nezbytné zmínit i rovněž zákaz cenzury, který je sice součástí katalogů základních práv, nejedná se však o základní právo jako takové.⁹ Svoboda projevu je označována za "hraniční" problematiku, protože není jednoznačné, zda ji zařadit spíše do politických nebo osobnostních práv.¹⁰

Masová média, jejichž specifickým typem jsou média veřejné služby, jsou zcela typickým nositelem a zároveň adresátem svobody projevu. V současné době však dochází k „narušení“ tohoto modelu, kdy v důsledku rozvoje informačních technologií a sociálních sítí, se prolamuje monopolní postavení, které spočívá ve vlivu na veřejné mínění institucionalizovaných masmédií, jakým je např. ČT.¹¹

- **Ústavní rovina**

S právní rovinou se překrývá další rovina – ústavní, která souvisí se současným pojetím demokratického právního státu a navazuje tak na předcházející rovinu, která se týkala problematiky svobody. Aleš Rozehnal tvrdí, že *pouze svobodná média jsou schopna zprostředkovat svobodné informace*.¹² Ondřej Moravec se dále v této souvislosti domnívá, že *existenci svobodných a na státu nezávislých hromadných sdělovacích prostředků můžeme považovat za jeden z předpokladů existence samotného demokratického právního státu*.¹³

Média jsou zástupci veřejnosti při dozoru nad výkonem státní moci a politickou komunikací. Plní tak funkci "dozorce" a "prostředníka informačního přenosu" mezi občanem a politickou elitou, tzn. mezi privátním a veřejným sektorem. Informační přenos se odehrává však obousměrně – média informují občany o informacích, v tomto případě politického charakteru, a pouze média jsou schopná informovat o názorech občanů politické elity.¹⁴ Dozorčí funkce je uskutečňována na základě poskytnutých informací v mediálním přenosu, kdy je občanům umožněno, aby si vytvořili vlastní politické názory.¹⁵

⁸ MORAVEC, Ondřej. *Mediální právo v informační společnosti*. 2013, op. cit., str. 31.

⁹ Tamtéž, str. 32.

¹⁰ Tamtéž str. 31.

¹¹ Tamtéž str. 54.

¹² ROZEHNAL, Aleš. *Média, etika a právo*. 2022, op. cit., str. 30.

¹³ MORAVEC, Ondřej. *Mediální právo v informační společnosti*. 2013, op. cit., str. 15.

¹⁴ ROZEHNAL, Aleš. *Média, etika a právo*. 2022, op. cit., str. 30.

¹⁵ ROZEHNAL, Aleš. *Média, etika a právo*. 2022, op. cit., str. 29.

Z hlediska obecné politické komunikace se média stala zcela určující. Typickým příkladem jsou volby. V současnosti se média stala již naprosto obvyklým prostorem, kde je uskutečňován politický marketing a volební kampaně.

- **Sociální rovina**

Média jsou "zrcadlem společnosti".¹⁶ Jedná se o jakousi "arénu", kde se odehrává část našich životů a vykládá sociální realita. Stejně jako řeč, média jsou nástrojem lidské komunikace a místem pro vyjadřování společenských hodnot.¹⁷ Nejen, že zprostředkovávají informace, tyto informace rovněž vysvětlují, komentují a v neposlední řadě jsou zdrojem zábavy.¹⁸ Základními funkcemi médií ve společnosti jsou tedy např. informování, korelace¹⁹, kontinuita, či zábava.²⁰ V této souvislosti bych upozornila na výchovnou funkci, přičemž média je nutné chápat i jako součást výchovy dětí a mládeže.²¹

1.1 Charakteristika ČT

1.1.1 ČT jako subjekt práva

ČT je veřejnoprávní instituce provozující televizní vysílání na území České republiky. Vysílá na stanicích ČT1, ČT2, ČT24, ČT sport, ČT :D/ČT art. Toto vysílání je poskytováno ze zákona celoplošně, tzn. může jej přijímat alespoň 95 % obyvatel České republiky.²² ČT je právnickou osobou. Jejím statutárním orgánem je generální ředitel. Součástí ČT jsou Televizní studio Brno a Televizní studio Ostrava.

ČT působí jako samostatný nezávislý subjekt. Není financována ze státního rozpočtu, je financována specificky – podstatou jsou tzv. televizní neboli koncesionářské poplatky, které tvoří její majoritní příjem. Druhotným zdrojem financování jsou příjmy z vlastní podnikatelské činnosti (např. reklama či sponzoring), ke které je ČT oprávněna za specifických podmínek. Podnikatelská činnost souvisí s předmětem činnosti ČT a nesmí ohrozit její úkoly.²³

¹⁶ ROZEHNAL, Aleš. *Média, etika a právo*. 2022, op. cit., str. 9.

¹⁷ KROUPA, Jiří. *Mediální právo*. Brno: Masarykova univerzita, 2009, op. cit., str. 7.

¹⁸ Tamtéž, str. 15.

¹⁹ Tato funkce spočívá ve vysvětlování, komentování či vykládání významu událostí, socializaci a poskytování informací.

²⁰ KROUPA, Jiří. *Mediální právo*. Brno: Masarykova univerzita, 2009, op. cit., str. 14-15.

²¹ Tamtéž, str. 48.

²² § 3 odst. 3 ZČT.

²³ ROZEHNAL, Aleš. *Média, etika a právo*. 2022, op. cit., str. 117.

Právní postavení ČT na mezinárodní úrovni zakotvují členství v několika mezinárodních organizacích. Jsou to EBU (European Broadcasting Union), PBI (Public Broadcasting International), CIRCUM Regional (European Association of Regional Television), FIAT/IFTA (International Federation of TV Archives), BFA (Broadcasting Fee Association), IMZ (International Music and Media Centre), Euronews a Eurosport.²⁴

1.1.2 Konstituce mediálního systému

ČT byla zřízena Českou národní radou ke dni 1. ledna 1992. K prvnímu televiznímu vysílání ovšem došlo dříve, a to v roce 1953 v rámci Ústředního televizního studia Praha. O pár let později, v roce 1959, došlo ke zřízení Československé televize.

Dnešní podoba ČT vzešla z události označované jako tzv. transformace médií, ke které došlo v listopadu 1989.²⁵ V tomto období se zcela radikálně přeměnil tehdejší mediální systém, včetně legislativy. Televize a rozhlas, která byla nejvlivnějšími komunistickými médii a nástroji propagandy, byla klíčová. Jejich odstátnění tedy bylo pro fungování demokratického právního státu zcela nezbytným krokem. Je zároveň nutné si uvědomit, že se pohybujeme v polovině 20. století, ve které ČT byla fenoménem.²⁶

1.1.3 Duální systém

Duální systém je označení pro typ mediálního systému, který byl v tuzemsku vytvořen v důsledku transformace médií, kdy státní televize a rozhlas se transformovaly v média veřejné služby a vedle nich dále vznikla média komerční. Jako první komerční televize získala licenci FTV Premiéra v roce 1992. První pokusy o soukromé televizní vysílání byly již dříve, v roce 1991 se o to neúspěšně pokoušela Nezávislá televize. Druhou licenci získala společnost CET 21 pro budoucí TV Nova, která se stala první celostátní soukromou televizí v rámci

²⁴ ČESKÁ TELEVIZE. *Základní informace o ČT*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/zakladni-informace-o-ct/>.

²⁵ KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel a ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-698-8. str. 255.

²⁶ KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel a ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. 2010, op. cit., str. 256.

postkomunistické Evropy.²⁷ Právní ukotvení duálního systému nalezneme v ZPRTV.

1.1.4 Kategorizace médií

Mediální systém lze dále rozlišit pomocí kategorizace jednotlivých médií. Média dělíme na čtyři skupiny – primární, sekundární, terciální a digitální. Za primární médium považujeme přímou interpersonální interakci, tedy verbální či neverbální komunikaci. Sekundární média umožňují distanční komunikaci, jsou to např. písmo, či telefon. Terciální média, tzv. masová média, můžeme dále členit na tisková média (např. noviny, billboardy) a elektronická média (např. televize, rozhlas). Závěrem rozlišujeme digitální média, jejichž podstatou je digitalizace sítí elektronických komunikací.²⁸

ČT je v rámci uvedeného členění považována za masové médium. Pojmy "masové médium", "masmédium" či "hromadný sdělovací prostředek" můžeme chápat jak ve smyslu jednotlivých institucí (ČT nepochybně takovou institucí je), tak prostředí, ve kterých dochází k informačnímu přenosu (ČT toto prostředí aktivně vytváří).²⁹ Masmédia jsou mediální prostředky, které mají schopnost dosáhnout velmi širokého publika. Televize je jedním z nejvýraznějších masmédií, ovšem v současnosti lze polemizovat o síle jejího vlivu v důsledku vzniku dalších komunikačních prostředků. ČT však již nepůsobí pouze v tradiční "lineární" TV podobě, ale rovněž na dalších platformách, včetně internetových webů a sociálních sítí. Nutno upozornit, že internet není považován za médium.

V rámci hlubšího dělení masových médií rozlišujeme média elektronická a tisková. ČT řadíme do skupiny elektronických médií, jejichž funkcí je zajištění informací elektronickou cestou.³⁰ Provozovatele elektronických médií tak rozlišujeme z hlediska způsobu provozu vysílání na veřejnoprávní (ČT a Český rozhlas) a komerční. Provoz ČT, jakožto veřejnoprávní televize, je založen na základě zákona a hlavním zdrojem jejího financování jsou ze zákona tzv. koncesionářské poplatky. U komerčních, soukromých provozovatelů, je podstatou licence či registrace, kdy hlavním zdrojem financování je příjem z prodeje reklam.

²⁷ KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel a ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. 2010, op. cit., str. 261.

²⁸ TLOUŠŤOVÁ, Pavla. *Historický exkurz do mediálního práva, tisková média, elektronická média*. [prezentováno 2023-10-25]. [cit. 2024-03-28].

²⁹ MORAVEC, Ondřej. *Mediální právo v informační společnosti*. 2013, op. cit., str. 12.

³⁰ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2015, op. cit., str. 47.

1.2 Charakteristika právního postavení ČT v českém právním řádu

Právní postavení ČT jako veřejnoprávního média v rámci právního řádu České republiky dnes ukotvuje následující výběr zákonů a vyhláška – ZČT, ZRTP, ZPRTV, ZRR, ZAMSV a Vyhláška, kterou se vydává Seznam událostí značného společenského významu. Pro účely práce jsem z každého předpisu vybrala a popsala významná ustanovení pro předmět této práce, nepopisuji však detailně všechna ustanovení konkrétních předpisů.

S právní úpravou veřejnoprávních médií se setkáme rovněž v rámci Evropské unie, konkrétně v Protokolu č. 29. který je připojen k SFEU, a ve směrnici 2010/13, o audiovizuálních mediálních službách.

1.2.1 Zákon o České televizi

ZČT je "jádro" tuzemské mediální právní regulace. Tímto zákonem byla ČT zřízena, se sídlem v Praze, a společně se zákonem ZČRo, tak došlo ke zřízení veřejnoprávních institucí v České republice. Účinnost zákonů byla dělená, přičemž většina nabyla účinnosti 1. ledna 1992, výjimkou byl § 11 odst. 2., který nabyl účinnosti 1. ledna 1993.³¹

Zákon upevňuje pojetí veřejné služby v oblasti televizního vysílání. Předmět činnosti ČT je popsán v § 2 odst. 1, dle kterého ČT poskytuje službu veřejnosti, která spočívá v tvorbě a šíření televizních programů, případně dalšího multimediálního obsahu a doplňkových služeb na celém území České republiky. Účelem je naplňování demokratických, sociálních a kulturních potřeb společnosti a potřeby zachování mediální plurality.³²

V § 2 odst. 2. zákona jsou popsány hlavní úkoly veřejné služby v oblasti televizního vysílání. Jsou jimi *poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů, přispívání k právnímu vědomí obyvatel České republiky, vytváření a šíření programů a poskytování vyvážené nabídky pořadů pro všechny skupiny obyvatel se zřetelem na svobodu jejich náboženské víry a jejich přesvědčení, kulturu, etnický nebo národnostní původ, národní totožnost, sociální původ, věk nebo pohlaví tak, aby tyto programy a pořady odrážely rozmanitost názorů a politických, náboženských, filozofických a uměleckých směrů, a to s cílem posílit vzájemné porozumění*

³¹ § 15 ZČT.

³² Tamtéž, § 2 odst. 1.

*a toleranci a podporovat soudržnost pluralitní společnosti, rozvíjení kulturní identity obyvatel České republiky včetně příslušníků národnostních nebo etnických menšin a výroba a vysílání zejména zpravodajských, publicistických, dokumentárních, uměleckých, dramatických, sportovních, zábavných a vzdělávacích pořadů pro děti a mládež.*³³ Jedná se o demonstrativní výčet. Zároveň nutno upozornit, že toto je popis základních rysů veřejné služby.

V následujícím § 3 odst. 1 nalezneme další demonstrativní výčet, který veřejnou službu dále rozvíjí a popisuje její náplň v oblasti televizního vysílání. ČT naplňuje veřejnou službu dle písm. a) provozováním zemského celoplošného vysílání alespoň čtyř televizních programů, mediálního obsahu a doplňkových služeb prostřednictvím tzv. multiplexu veřejné služby, tedy sítě zemských vysílacích rádiových zařízení s využitím rádiových kmitočtů vyhrazených pro ČT státním orgánem, který je, dle zvláštního právního předpisu ZEK, ČTÚ.³⁴ Dále, dle písm. b), ČT, společně s ČRo, sestavuje datový tok a odpovídá za jeho správu a jeho předání k šíření zemskou sítí vysílacích rádiových zařízení. Dle následujícího písm. c) zřizuje tzv. síť vlastních zpravodajů. Tuto síť můžeme dále rozlišovat na zahraniční a regionální. Dle Petra Dvořáka, zahraniční síť zpravodajů má ČT nejhustší a regionální síť velmi silnou.³⁵ V následujícím písm. d) je zakotveno vysílání zpravodajských a publicistických pořadů – ČT tak činí prostřednictvím televizních studií – v současnosti jimi jsou Televizní studio Brno a Televizní studio Ostrava, přičemž platí, že regionální vysílání televizního studia musí obsahovat příspěvky z celého území působnosti vyváženě. Dle písm. e) je součástí náplně veřejné služby v rámci ČT rovněž i tvorba a údržba archivních fondů. Další body jsou věnovány tvorbě, přičemž písm. f) pojednává o podpoře české filmové tvorby nebo kulturních projektů a písm. g) o vysílání tvorby jak zahraniční, tak domácí. Minimálně na jednom vysílaném programu ze zákona poskytuje ČT 24hodinovou programovou službu, která obsahuje i zpravodajství, což zakotvuje následující písm. h) – tímto programem je ČT24. ČT ze zákona, dle písm. i), poskytuje tzv. teletextové služby. Jedná se o digitální dodatkovou službu, která v současnosti v rámci digitálního signálu je umístěna v určité části datového toku jako jedna ze

³³ § 2 odst. 2 ZČT.

³⁴ § 3 ZEK.

³⁵ ČESKÁ TELEVIZE. *Tiskové zprávy: Nejsledovanější zpravodajský veřejnoprávní program v Evropě vysílá již 15 let.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/tiskove-zpravy/?id=9187>.

služeb DVB (např. obraz nebo zvuk).³⁶ V následujícím písm. j) je zakotvena určitá limitace v rámci povahy programu, kdy ČT musí alespoň 70% vysílaných pořadů opatřit skrytými nebo otevřenými titulky, dále, alespoň 2% vysílaných pořadů musí být ve znakovém jazyce nebo tlumočeno do českého znakového jazyka a dále, alespoň 10% vysílaných pořadů musí být zpřístupněno pro osoby se zrakovým postižením. V písm. k) je zakotvena aktivní role ČT, *ČT vyvíjí činnost v oblastech nových vysílacích technologií a služeb*. V písm. l) je zakotveno, že *ČT poskytuje audiovizuální mediální služby na vyžádání*. V následujícím písm. m) je zakotveno, že ČT poskytuje veřejnosti informace a obsah podle, již zmíněného, § 2 odst. 1 prostřednictvím internetových stránek a aplikací ČT. Závěrečný písm. m) je věnován zahraniční tvorbě, konkrétně kinematografickým dílům, filmům a seriálům – pokud tomu nebrání právní nebo technické překážky, ČT vysílá zároveň s dabingem rovněž původní znění s titulky v českém jazyce.

Následující odst. 2 právně upravuje, již zmíněný, multiplex veřejné služby. V rámci kmitočtového spektra se vyhradí rádiové kmitočty pro ČT, přičemž práva k těmto kmitočtům získá ČT na žádost. Tomuto procesu nepředchází výběrové řízení. Žádost je nutno podat ve lhůtě 90 dnů ode dne vyhrazení kmitočtů. Pokud není podána, ČTÚ udělí práva k výše zmíněným kmitočtům na základě ZEK dle § 21. Multiplex je dále rozveden v § 3a ZČT, přičemž jeho rozdělení nalezneme v odst. 1, na základě, kterého minimálně 80 % souhrnného datového toku je vyhrazeno šíření televizních a rozhlasových programů a zbylých 20 % může být vyhrazeno pro šíření tzv. doplňkových služeb. Dle odst. 2 je *ČT povinna umístit v multiplexu veřejné služby vysílání programů Českého rozhlasu v rozsahu, jímž Český rozhlas naplňuje veřejnou službu v oblasti zemského digitálního rozhlasového vysílání*, činí tak dle § 3 odst. 1 písm. b) ZČRo. V následujícím odstavci 3 je zakotvena možnost šířit tvorbu, tj. televizní programy, pořady a jejich části, která je šířena v rámci multiplexu, rovněž prostřednictvím jiných sítí a služeb elektronických komunikací. V závěrečném odstavci 4 je zakotveno, že ČT má zakázáno na své internetové stránky umístit komerční sdělení, která nejsou součástí AMSV.

³⁶ ČESKÁ TELEVIZE. *Teletext*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/jak-sledovat/televizni-signal/o-televiznim-vysilani/dodatkov-sluzby/teletext/>.

§ 4–8 popisují Radu ČT.³⁷ Mechanismy Rady dále popisují i ustanovení společná a závěrečná.³⁸

Generální ředitel je statutárním orgánem ČT, zakotvuje jej § 9 odst. 1. V době nepřítomnosti generálního ředitele jej zastupuje zástupce, kterého generální ředitel sám pověřuje. V odst. 2 je zakotvena provázanost generálního ředitele a Rady ČT – generální ředitel je Radě ze své činnosti odpovědný a je oprávněn se účastnit jednání Rady. Provázanost generálního ředitele a Rady směřuje obousměrně a nalezneme ji rovněž v dalších ustanoveních, Rada generálního ředitele na základě odst. 4 jmenuje na funkční období 6 let. Učiní tak z kandidátů, kteří splňují předpoklady dle § 4 odst. 4 na základě výsledků výběrového řízení. Odst. 5 stanovuje, že předpoklady pro výkon funkce generálního ředitele platí dle § 5 odst. 1 a 2 obdobně, přičemž odst. 3 zakotvuje, že se na generálního ředitele vztahují ustanovení zákoníku práce, nestanoví-li tento zákon jinak. Jak je již zmíněno, výkon funkce generálního ředitele je časově omezený funkčním obdobím, pokud funkční období uplyne, dojde k zániku výkonu funkce. Způsoby zániku výkonu funkce jsou určeny v odst. 6 v písm. a) -e), případně v odst. 12. Z hlediska obecné teorie práva se jedná jak o právní jednání, tak právní události. Mimo výše popsaný důvod uplynutí funkčního období jsou dalšími způsoby: vzdání se funkce, kdy den skončení funkce je den následující po dni doručení písemnosti, ve které se generální ředitel vzdává své funkce Radě. Samotná Rada je dále oprávněna generálního ředitele odvolat – v tomto případě jeho funkce zaniká dnem následující pod dni, kdy bylo generálnímu řediteli doručeno rozhodnutí Rady o odvolání. Třetím způsobem zániku funkce je v důsledku soudního rozsudku, kdy funkce zaniká dnem nabytí právní moci rozsudku, kterým byla způsobilost generálního ředitele k právním úkonům zbavena či omezena. Posledním způsobem je rovněž rozsudek, kterým byl generální ředitel odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně nebo pro trestný čin spáchaný v souvislosti s provozováním televizního vysílání, výkon funkce zaniká opět dnem nabytí právní moci tohoto rozsudku. Typickou právní událostí, v důsledku, které zanikne funkce generálního ředitele, je rovněž jeho úmrtí, tento způsob však není výslovně zakotven v rámci, již popsaného odst. 6, je však obsažen v rámci odst. 12, který určuje osobu, která v tomto případě zastoupí generálního ředitele do doby jmenování nového generálního ředitele. Jedná se o vedoucího zaměstnance, kterého určí Statut ČT, dokument určující

³⁷ K tomu blíže viz kap. 1.5.

³⁸ § 14–15 ZČT.

poslání a povinnosti televize, včetně veřejné služby.³⁹ V případě uvedených důvodů zániku funkce generálního ředitele je zde opět určitá návaznost na Radu, přičemž Rada je povinna jmenovat nového generálního ředitele ve lhůtě 3 měsíců ode dne, kdy se z již uvedených důvodů uvolní funkce generálního ředitele. Propojení generálního ředitele a Rady lze pozorovat rovněž v rámci uzavírání určitého typu smluv dle odst. 8, jsou to smlouvy o pronájmu nemovitosti nebo jejich částí v majetku ČT na dobu delší než tři měsíce či smlouvy o převodu, zatížení nemovitostí nebo jejich částí v majetku ČT. V uvedených případech je nutné, aby generální ředitel obdržel od Rady předem udělený souhlas, pokud by souhlas nebyl udělen, nahlíží se na učiněná jednání jako na nulitní. Generální ředitel je oprávněn zřídit a zrušit televizní studia na základě odst. 9, výjimky přitom představují Televizní studio Brno a Televizní studio Ostrava. Odst. 10 udává, že v případech, které jsou stanoveny Statutem ČT, generální ředitel je oprávněn ke jmenování a odvolávání vedoucích zaměstnanců ČT, opět je zde propojení s Radou – je zde nutné předchozí projednání. Tyto osoby společně s ředitelem televizních studií musí přitom splňovat předpoklady dle § 4 odst. 4 písm. c) a § 5 odst. 1 a 2.

§ 10 zakotvuje financování ČT, přičemž zákon zakotvuje dva druhy finančních zdrojů – televizní poplatky a příjem z vlastní podnikatelské činnosti, který je v následujících ustanoveních limitován.

Následující § 11 blíže specifikuje financování a podnikatelskou činnost. ČT je dle odst. 1 oprávněna vykonávat tu podnikatelskou činnost, která souvisí s předmětem její činnosti a nesmí ohrozit její úkoly, o kterých pojednávají § 2 - 3, přičemž podnikatelskou činnost vykonává za podmínek stanovených právními předpisy. Televizní poplatky a příjmy z vlastní podnikatelské činnosti lze použít pouze k plnění úkolů, které stanovuje zákon.⁴⁰ V odst. 3 je stanoven limit pro výnosy z reklam – ČT je povinna každý čtvrt rok převádět výnosy z reklam, které jsou vysílány na program ČT 2 Státnímu fondu kultury ČR, přičemž ČT si odečte z těchto výnosů prokázané účelně vynaložené náklady a učiní tak nejpozději do konce následujícího kalendářního čtvrtletí. Výnosy z reklam, které vysílá program ČT 4 ČT použije na výrobu a vysílání sportovně-tematických pořadů.

§ 11 a dále blíže specifikuje oddělené účtování. Účetnictví, dle odst. 1, ČT provádí na základě zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších

³⁹ ČESKÁ TELEVIZE. Statut ČT. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/statut-ct/pdf/statut-ct.pdf?verze=2020-01-06.1>.

⁴⁰ § 11 odst. 2 ZČT.

předpisů. ČT je dále dle odst. 2 povinna oddělit od sebe ty činnosti, které spočívají v poskytování veřejné služby v oblasti televizního vysílání od podnikatelských činností.

Televizní studia zakotvuje § 12, nicméně zmíněna jsou již v rámci § 9 odst. 9. Rozlišujeme Televizní studio Brno, Televizní studio Ostrava a další televizní studia, která jsou zřízena generálním ředitelem. V čele každého studia je ředitel, který je na základě odst. 2 oprávněný k činění právních úkonů, které se týkají televizního studia, jménem ČT, výjimkou je však uzavírání smluv o převodu, zatížení nemovitostí nebo jejich částí v majetku ČT. Ředitel je odpovědný generálnímu řediteli. V odst. 2 je zakotveno oprávnění televizního studia v rámci jeho činnosti – jedná se o obdobnou úpravu jako v případě § 3 odst. 1, s výjimkou a), g). Časový rozsah v případě publicistických pořadů je omezen na základě typu televizního studia, v případě televizních studií Brno či Ostrava se jedná minimálně o 25 minut denně, v případě ostatních televizních studií tato doba může být dokonce kratší. Dle závěrečného odstavce 4 *musí být podíl vysílání televizních studií na celostátních vysílacích okruzích minimálně 20 % celkového vysílacího času České televize v měsíčním úhrnu.*

1.2.2 Zákon o rozhlasových a televizních poplatcích

Důvodem vzniku tohoto zákona je zachování reálné kupní síly výnosu z televizních a rozhlasovým poplatkům hlediska dlouhodobého časového horizontu. V důvodové zprávě je za „podpůrné kritérium“ označována meziroční inflace k poslednímu měsíci kalendářního roku, díky které lze stanovit výši poplatku bez změny kupní síly.⁴¹

Předmětem úpravy tohoto zákona, dle § 1, je stanovení předmětu poplatků, poplatníka, základu, výše a způsobu placení rozhlasových a televizních poplatků a evidence poplatníků. Zákon tedy pojednává o poplatcích rozhlasových a televizních. Na základě předmětu práce níže popisují výhradně poplatky televizní.

§ 2 zakotvuje předmět poplatků, konkrétně televizní poplatek nalezneme v odst. 2, kde je ustanoveno, že se tento poplatek platí ze zařízení, které zákon označuje legislativní zkratkou „televizní přijímač“ – takové zařízení, které je *technicky způsobilé k individuálně volitelné reprodukci televizního vysílání, je-li*

⁴¹ ÚŘAD VLÁDY. *Důvodová zpráva k zákonu č. 348/2000 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů*, č. 348/2005 Dz.

*šířeno prostřednictvím zemských rádiových vysílacích zařízení využívající rádiové kmitočty vyhrazené pro šíření a přenos rozhlasového nebo televizního vysílání, družic nebo kabelových systémů. V následujícím odst. 3 nalezneme velmi podobné ustanovení jako odst. 2, prakticky totožné, který nám říká, že televizní poplatek se platí ze zařízení, které je *technicky způsobilé k individuálně volitelné reprodukci rozhlasového i televizního vysílání*. Odst. 4 písm. a) – e) obsahuje taxativní výčet typů zařízení a přijímačů, které televiznímu poplatku nepodléhají. Jsou to např.: *telekomunikační zařízení vyrobená výhradně k technické kontrole rozhlasového a televizního vysílání, rozhlasové nebo televizní přijímače, které tvoří součást sbírek muzejní povahy zapsaných v centrální evidenci sbírek...**

§ 3 zakotvuje institut poplatníka. Poplatník televizního poplatku je na základě odst. 2 osoba, fyzická či právnická (případně dle odst. 4 stát či organizační složka státu, na které se vztahují práva a povinnosti právnické osoby obdobně), která vlastní televizní přijímač či osoba, která televizní přijímač drží, nebo z jiného právního důvodu alespoň 1 měsíc užívá, ačkoli není jeho vlastníkem. Poplatníkem je dále i provozovatel dopravního prostředku, pokud je televizní přijímač příslušenstvím k tomuto prostředku. Pokud osoba, fyzická či právnická, není přihlášená v rámci evidence poplatníků televizního poplatku a je odběratelem elektřiny připojeným k distribuční soustavě, je povinna platit televizní poplatek, pokud ČT neoznámí písemným prohlášením opak. Učiní tak do 30 dnů od doručením výzvy o ČT.

Od televizního poplatku lze osvobodit, přičemž výčet subjektů, které mohou být osvobozeny popisuje § 4. Dle odst. 1 písm. a) – h), vyjma písm. e), jsou to: zastupitelské úřady ČR v zahraničí, osoby s výsadami či imunitami dle mezinárodních smluv, kterými je ČR vázána, cizinci, kteří nemají povolení k trvalému nebo dlouhodobému pobytu na území ČR, provozovatel vysílání ze zákona, RRTV, držitelé licence, osoby s úplnou nebo praktickou slepotou obou očí a osoby s oboustrannou nebo praktickou hluchotou, pokud žijí ve společné domácnosti či osaměle, školy zapsané ve školském rejstříku. Prvním dnem kalendářního měsíce následujícím po měsíci, ve kterém vznikl důvod pro osvobození dle odst. 1, nastávají účinky nově vzniklého nároku, zakotvuje tak odst. 3. Fyzické osoby, které jsou dále osvobozeny od televizního poplatku jsou na základě odst. 2, písm. a), b) jsou – *jednotlivec, jehož čistý příjem za uplynulé kalendářní čtvrtletí je nižší než 2,15násobek životního minima* a pokud osoba žije *v téže domácnosti s dalšími osobami a součet jejího čistého příjmu a čistých příjmů*

těchto osob za uplynulé kalendářní čtvrtletí je nižší než 2,15 násobek životního minima osob žijících v této domácnosti. Nastání účinků opět posuzuje již zmíněný odst. 3, kdy účinky nově vzniklého nároku dle odst. 2 nastávají prvním dnem kalendářního měsíce následujícím po měsíci, ve kterém poplatník oznámí čestným prohlášením provozovateli vysílání ze zákona či jiné osobě pověřenou provozovatelem, okolnosti odůvodňující osvobození. Odstavec dále udává pomínutí účinků, kdy účinky tohoto osvobození zanikají posledním dnem měsíce, ve kterém zanikly okolnosti odůvodňující osvobození. Zákon zde udává i lhůtu, kdy nejpozději tak je učiněno po uplynutí 6 kalendářních měsíců ode dne, kdy nastaly účinky nároku na osvobození. Závěrečná věta zakládá povinnost fyzické osoby, která je osvobozena od televizních poplatků dle odst. 2, povinnost písemného doložení kopie rozhodnutí či oznámení úřadu státní sociální podpory, které obsahuje okolnosti prokazující osvobození. K tomuto je písemně vyzvána provozovatelem, případně jím pověřenou osobou. O pověřené osobě blíže pojednává § 11, kdy provozovatel vysílání ze zákona na základě odst. 1 je oprávněn k smluvnímu pověření jiné osoby výkonem činnosti podle tohoto zákona. Dle odst. 2. tato osoba je povinna tzv. *poukázat poplatníky zaplacených televizních poplatků ČT*, předávat údaje z evidence poplatníků a poskytovat součinnost.

Základ televizního poplatku je popsán v § 5. Dle odst. 1 poplatník – fyzická osoba, platí televizní poplatek z jednoho televizního přijímače, včetně případů že jich vlastní, drží, či z jiného právního důvodu užívá takovýchto přijímačů více. Pokud poplatník již splnil poplatkovou povinnost, kterou ukládá § 8 odst. 2, fyzická osoba, která s ním žije ve společné domácnosti tuto povinnost nemá. V případě, že je poplatník podnikatelem má, na základě odst. 3, povinnost platit televizní poplatek z každého televizního přijímače, který používá v podnikání, případně v souvislosti s podnikáním. Poplatková povinnost podnikatele je vyloučena v případě, že se jedná o právnickou či fyzickou osobu, která v rámci podnikatelské činnosti vyrábí, opravuje či prodává televizní přijímače, ustanovuje tak odst. 5 – ustanovení však dále stanoví výjimku z uvedeného pravidla. V případě, že by osoba měla provozovny určené k výkonu podnikatelské činnosti, je povinna platit televizní poplatek dle počtu televizních přijímačů odpovídajícího počtu provozoven. Jestliže je poplatníkem právnická osoba, na základě odst. 4, je povinen k platbě televizního poplatku z každého televizního přijímače. Závěrečný odst. 6 stanoví účinnost změn v základu televizního poplatku od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byly tyto změny oznámeny provozovateli vysílání ze zákona.

§ 6 je jedno z nejdůležitějších ustanovení tohoto zákona – stanovuje měsíční výši poplatků. V případě televizního poplatku se jedná o 135 Kč, v případě rozhlasového 45 Kč.

Placení poplatků je zakotveno v § 7. Poplatník je dle odst. 1 povinen k platbě televizního poplatku provozovateli vysílání přímo, případně prostřednictvím jiné osoby. Následující odst. 2 stanoví splatnost poplatku. Televizní poplatek, v případě že poplatník je fyzickou osobou, je splatný nejpozději do patnáctého dne každého kalendářního měsíce, v případě první platby se jedná nejpozději o patnáctý den kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém se osoba stala poplatníkem. Platbu lze však uhradit předem za více kalendářních měsíců, nejdéle za 1 kalendářní rok.⁴² Poplatník je povinen dostát poplatkové povinnosti i v případě, že se odhlásí z evidence poplatníků nebo sníží počet televizních přijímačů – je povinen uhradit televizní poplatek i za měsíc, v němž byly tyto změny oznámeny provozovateli vysílání ze zákona.⁴³

Již výše je několikrát zmiňován termín „evidence poplatníků“, o kterém pojednává § 8. Tuto evidenci dle odst. 1 spravuje provozovatel vysílání ze zákona. K vedení evidence je však oprávněn pověřit jinou osobu. Pokud je zde skutečnost, že se poplatník stal poplatníkem, na základě odst. 2 je povinen oznámení této skutečnosti provozovateli vysílání ze zákona, případně pověřené osobě, učinit tak do 15 dnů ode dne, kdy se jím stal. V následujícím odst. 3 jsou obsaženy obligatorní náležitosti takového oznámení, rozlišené na základě osoby, která je poplatníkem. Pokud je tedy např. poplatníkem fyzická osoba, na základě písm. a) je povinna v oznámení uvést *jméno, příjmení, místo trvalého pobytu/případně dlouhodobého pobytu, pokud je osobou cizinec a datum narození*. V případě, že se jedná o poplatníka – fyzickou osobu, která je podnikatelem či právnickou osobu, dle odst. 4 je povinen nad rámec náležitostí dle § 3 uvést počet televizních přijímačů (základ televizního poplatku) a adresu jejich umístění. Dle odst. 5 je poplatník – právnická či fyzická osoba, která je podnikatelem a v rámci podnikatelské činnosti vyrábí, opravuje nebo prodává televizní přijímače, povinen v uvést počet a adresu provozoven. Fyzická osoba, jejíž poplatková povinnost zanikla, je povinna oznámit okolnosti, na základě, které má být osvobozena od poplatku, do 15 dnů ode dne jejich vzniku dle odst. 7. Následující odst. 8 stanoví, který poplatník je povinen se z evidence poplatníků odhlásit. Jedná se o poplatníka, *který přestal být poplatníkem*

⁴² § 7 odst. 4 ZRTP.

⁴³ Tamtéž, odst. 5.

podle tohoto zákona, byl osvobozen dle § 4 odst. 1 či neplatí televizní poplatek podle § 5 odst. 2. Učiní tak do 15 dnů ode dne, kdy nastaly skutečnosti, které odůvodňují odhlášení z evidence poplatníků. V odst. 9 je stanoveno, že provozovatel vysílání ze zákona je oprávněn činit zjišťování údajů o nevidovaných poplatcích a vedení jejich evidence. Odst. 10 stanoví povinnost dodavatele elektřiny – v případě, že provozovatel vysílání ze zákona jej požádá, dodavatel elektřiny mu musí sdělit informace o odběratelích, se kterými dodavatel uzavřel smlouvu o dodávce elektřiny, konkrétní typy informací specifikuje tento odstavec. Dodavatel tak učiní ve lhůtě 30 dní ode dne doručení žádosti. V případě, že se splněním žádosti vznikly dodavateli účelně vynaložené náklady, má právo po provozovateli vysílání požadovat jejich úhradu. Provozovatelé vysílání ze zákona jsou oprávněni si navzájem předávat údaje z evidence poplatníků k ověření či zjištění dle odst. 11.

1.2.3 Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání

ZPRTV je veřejnoprávním předpisem, který reguluje rozhlasové a televizní vysílání a představuje tak zároveň regulaci výkonu státní správy. Z hlediska duálního systému je významný jak pro média veřejnoprávní, tak komerční – v rámci komerčních upravuje podmínky pro licenci a registraci. Z důvodu předmětu této práce, se však budu věnovat zejména RRTV a reklamě v rámci televizního vysílání veřejnoprávního média.

Působnost zákona se dle § 3 odst. 1 písm. a) vztahuje na ČT, jakožto na provozovatele vysílání dle zvláštního zákona, kterým je ZČT.

RRTV se tímto zákonem zřizuje na základě § 4 odst. 1 se sídlem v Praze. V rámci televizního vysílání se jedná o ústřední správní úřad, který své pravomoci vykonává na základě zásad nestrannosti a transparentnosti. Cílem výkonu pravomocí je zajištění např. mediální plurality, kulturní a jazykové rozmanitosti, zákazu diskriminace či řádné fungování vnitřního trhu...⁴⁴ Rada vykonává své pravomoci nezávisle, řídí se přitom právními předpisy a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky, a přímo použitelnými předpisy EU. Do její činnosti lze zasahovat pouze na základě zákona.⁴⁵ Její poměrně rozsáhlá působnost je vymezena v § 5 odst. 1 písm. a) – y), doplněna o odst. 2 písm. a) – f). V rámci televizního vysílání tak např. dohlíží na dodržování právních předpisů, v případě komerčních médií na rozhodnutí o udělení

⁴⁴ § 4 odst. 2 ZPRTV.

⁴⁵ Tamtéž, odst. 3 a 4.

licence či rozhodnutí o registraci, vede a aktualizuje seznam provozovatelů rozhlasového vysílání, ukládá správní tresty podle tohoto zákona, monitoruje obsah rozhlasového a televizního vysílání... Rovněž podporuje např. rozvoj mediální gramotnosti, je veřejně přístupným on-line kontaktním místem pro poskytování informací a přijímání stížností pro osoby s postižením (sluchovým) či zrakovým ve věcech stížností, které se týkají televizního vysílání, sleduje, zda dochází k plnění závazků provozovatelů televizního vysílání...

RRTV je úzce propojena s Poslaneckou sněmovnou. Jednou ročně je RRTV povinna, nejpozději 30. dubna, předložit Poslanecké sněmovně tzv. výroční zprávu o své činnosti a stavu v rámci vysílání (mimo televizní i rozhlasového a audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání). Zákon v § 6 odst. 1 písm. a) – i) popisuje blíže náležitosti této výroční zprávy. Poslanecká sněmovna volí členy RRTV. Členství v Radě je popsáno v § 7. Členem může být osoba, která je občanem České republiky, je svéprávná, má trvalý pobyt na území ČR, je starší věku 25 let a je bezúhonná.⁴⁶ Jedná se o funkci veřejnou, kterou lze opakovat maximálně dvakrát po sobě.⁴⁷ O zvolení člena Poslanecká sněmovna vydá usnesení – členství vzniká dnem po dni doručení tohoto usnesení, případně v usnesení musí být uveden pozdější den.⁴⁸ Zánik členství je popsán v § 7 odst. 6 písm. a) – f), např. uplynutím funkčního období či dnem nabytí právní moci rozsudku, jímž se omezuje svéprávnost člena. Poslanecká sněmovna je rovněž oprávněna člena z funkce odvolat. Učiní tak, pokud se člen nezúčastňuje jednání RRTV déle než půl roku, ačkoli se schůze konaly, dále pokud již nesplňuje podmínky pro výkon funkce uvedené v tomto zákoně nebo pokud se dopustí jednání, které narušuje jeho důstojnost, nestrannost či nezávislost, případně zpochybňuje nezávislost/nestrannost RRTV.⁴⁹ Nezbytné je zdůraznit inkompatibilitu funkce člena, podobně jako u člena Rady ČT, je funkce neslučitelná např. s funkcí prezidenta, soudce, člena vlády, ale také člena Rady ČT nebo Rady ČTK...⁵⁰ Stejně tak podnikání, případně i zastávání neplacených funkcí, v jakémkoli orgánu společnosti v oboru ve hromadných sdělovacích prostředcích, audiovize a reklamy je striktně zakázáno nejen členům RRTV, ale i osobám jim blízkým.⁵¹ Vedle funkce

⁴⁶ § 7 odst. 3 ZPRTV.

⁴⁷ Tamtéž, odst. 4.

⁴⁸ Tamtéž, odst. 5.

⁴⁹ Tamtéž, odst. 7.

⁵⁰ Tamtéž, odst. 10.

⁵¹ Tamtéž, odst. 13.

člena lze vykonávat pouze takovou výdělečnou činnost, který neohrozí řádný výkon funkce (např. pedagogická či vědecká činnost). Usnášeníschopná je Rada tehdy, pokud je přítomna nadpoloviční většina všech členů a současně je přítomen i předseda Rady, případně místopředseda. Ve většině případů rozhoduje nadpoloviční většinou, kvalifikovaná většina hlasů je potřeba v případě licence či registrace. Členové volí ze svých řad předsedu a 3 místopředsedy dle § 9, ve kterém jsou dále blíže popsány podrobnosti, které se vážou k výkonu funkce předsedy a místopředsedy, např. odvolání či zánik funkce. Dále upozorním na tzv. pracovněprávní vztah člena Rady, pokud tento zákon nestanoví jinak, na základě § 10 odst. 1 tohoto zákona se na člena vztahují ustanovení dle zákoníku práce, nárok na plat a tzv. odchodné se řídí zákonem č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů soudců, ve znění pozdějších předpisů. Zabezpečení činnosti RRTV se věnuje § 11 – zde je významné, že činnost Rady je hrazena ze samostatné kapitoly státního rozpočtu České republiky.⁵² RRTV má vlastní rozpočet, který zveřejňuje na internetových stránkách.⁵³ Úřad Rady, je orgánem RRTV bez právní subjektivity, který dle § 11 odst. 2 plní odborné, organizační a technické zabezpečovací úkoly. V čele je vedoucí Úřadu Rady, který má specifické postavení „představeného“ a služebního orgánu dohromady, je jmenován a odvoláván RRTV.⁵⁴ Zaměstnanci tohoto úřadu pracují ve služebním či zaměstnaneckém poměru. Pokud hovoříme o úpravě v rámci zákoníku práce, je dále důležité upozornit na aspekt, že ZPRTV nad rámec zákoníku práce stanovuje povinnost mlčenlivosti osobám, které jsou v pracovněprávním vztahu, případně jiném vztahu k RRTV na neomezenou dobu. V případě zaměstnanců státní služby na Úřadu Rady mlčenlivost je upravena v tomto zákoně. RRTV vydává tzv. jednací řád, jehož smyslem je transparentně a efektivně shrnout podrobnosti a organizaci činnosti RRTV.⁵⁵

V § 31 se setkáme s úpravou práv a povinností provozovatelů vysílání a provozovatelů převzatého vysílání v rámci obsahu programů. Provozovateli je dána poměrně velká volnost – má právo vysílat svobodně a nezávisle, ovšem v mezích

⁵² § 11 odst. 1 ZPRV.

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ Tamtéž, odst. 3.

⁵⁵ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr, URBÁNEK, Jiří. § 11 [Zabezpečení činnosti Rady]. In: CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr, URBÁNEK, Jiří. Mediální právo. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, str. 92, marg. č. 3.

zákona.⁵⁶ Informace, které jsou prostřednictvím vysílání poskytnuty musí splňovat požadavky objektivit a vyváženosti, přičemž provozovatel je výslovně dle odst. 3 povinen zajistit, aby v rámci politicko-publicistických pořadů byly tyto požadavky naplňovány. S otázkou vyváženosti se tradičně setkáme v případě politických stran a hnutí, typicky např. u voleb. Z tohoto důvodu předmětný odstavec zakotvuje zákaz zvýhodňovat politické strany a hnutí, případně jejich názory či názory skupin veřejnosti v rámci programového celku. K tomu bylo judikováno Nejvyšším správním soudem v rozhodnutí č. 7 As 38/2004-58 ze dne 15. 12. 2004, ve věci ČT proti RRTV o uložení pokuty, o kasační stížnosti žalované, že požadavek respektování uvedených požadavků je stanoven výlučně pro pořady zpravodajské a politicko-publicistické. Pouze tehdy, pokud by se jednalo o dané typy pořadů, je možné uložení pokuty podle § 60 odst. 1 písm. b) zákona. Objektivita a vyváženost jsou neurčité právní pojmy, které přibližuje aplikační praxe.⁵⁷ Zároveň však platí, že u publicistických pořadů nelze tyto zásady vykládat jako příkaz, který by způsobil, že by zde zaznívaly opatrné či bezbarvé názory.⁵⁸ Vyváženosti se věnuje i následující odst. 4, který dává povinnost provozovateli ze zákona, který musí programovou skladbu sestavit tak, aby daná nabídka byla vyvážená pro všechny obyvatele.

V § 32 nalezneme základní povinnosti provozovatelů vysílání a provozovatelů převzatého vysílání, které popisují tak současně se ZČT povinnosti ČT. Povinnosti dle uvedeného paragrafu lze rozlišovat podle povahy na ty, které se týkají technické stránky vysílání (např. písm. a) – *provozovat vysílání vlastním jménem, na vlastní účet, na vlastní odpovědnost a nést odpovědnost za obsah vysílání*) a ty, které se týkají obsahové stránky vysílání (např. písm. i) *nezařazovat do programů pořady, které mohou utvrzovat stereotypní předsudky týkající se etnických, náboženských nebo rasových menšin*). V případě, že dojde k porušení povinnosti, RRTV provozovatele upozorní a stanoví mu lhůtu k nápravě. Pokud k nápravě nedojde, případně dojde k opakovanému porušení dané povinnosti, RRTV zahájí řízení o přestupku. V případě, že však dojde k porušení povinnosti dle § 31 odst. 1 písm. c) d) a e) platí, že RRTV zahájí přestupkové řízení bez dalšího.

⁵⁶ § 31 odst. 1 ZPRTV.

⁵⁷ K tomuto odst. 54 Nálezu Ústavního sp. zn. I ÚS 4035/14, soudu ze dne 30. 1. 2018 - Prvkem objektivit je odstup od sdělovaného tématu a neutralita k němu, nebo alespoň přiznání vlastní zaujatosti, avšak při dodržení přesnosti a úplnosti sdělení. Pro vyváženost je podstatné zastoupení jednotlivých zájmů, které se ve sdělení střetávají, podle jejich významu.

⁵⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 23/2010, ze dne 5.5. 2010.

Zákon rovněž obecně reguluje oblast reklamy. Věnuje se obchodnímu sdělení, kde stanovuje povinnosti provozovatelů, např. při vysílání obchodních sdělení, povinnosti při zařazování reklam, teleshoppingu a označení sponzora vysílání, časový rozsah reklamy a teleshoppingu v televizním vysílání. Vyzdvihla bych § 50 odst. 1, který se věnuje časovému rozsah reklamy a teleshoppingu v televizním vysílání, který reklamu vyhrazuje pouze pro programy ČT2 a ČT4 (tzn. ČT sport), přičemž teleshopping ČT nesmí provozovat vůbec. Příjmy z reklamy tvoří druhotný zdroj financování vedle koncesionářských poplatků. Dle RRTV se jedná o zcela běžný jev v rámci Evropy, kdy koncesionářské poplatky neznamení automatické úplné zrušení reklamy. Na druhou stranu, v rámci vysílání programů ČT, kterým zákon neumožňuje vysílat reklamu (např. ČT 1) se lze setkat se zařazením sdělení o sponzorování těchto pořadů, příp. programu. Dle RRTV sponzoring však není totéž, co reklama a je povolen za dodržení podmínek dle § 53.⁵⁹

1.2.4 Zákon o regulaci reklamy, samoregulace reklamy

ZRR představuje, společně se ZPRTV, tuzemskou úpravu regulace reklamy. Určuje, která reklama je zakázána a pokud reklama zakázána není, jak je dále regulována. Obsahuje také vymezení základních pojmů významných nejen pro reklamu, ale i pro mediální právo a veřejnoprávní médium obecně. Zákon dále vymezuje rovněž orgány dozoru.

Zákon je sice veřejnoprávním předpisem, nicméně, zasahuje i do soukromého práva. NSS toto uvedl v rámci svých rozhodnutí - č. 7 As 48/2008-72 ze dne 25. 9. 2008 a č. 9 As 52/2008-99 ze dne 29. 1. 2008, kdy za důvod takové povahy regulace uvedl ochranu spotřebitele.

Co se rozumí reklamou je popsáno v odst. 2, vlastní definici přitom obsahuje rovněž ZPRTV, při porovnání jsou však jednotlivé definice významově velmi podobné, definice ZPRTV se vztahuje však nejen na podporu podnikatelské činnosti. Dle zákona o regulaci reklamy se jedná o oznámení, předvedení či jinou prezentaci – uvedené je šířeno pomocí tzv. komunikačních médií, která jsou definována v následujícím odst. 3. Jedná se o prostředí, pomocí kterého se reklama

⁵⁹ RADA PRO ROZHLASOVÉ A TELEVIZNÍ VYSÍLÁNÍ. *Otázky spadající do kompetence Rady*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: https://rrtv.gov.cz/cz/static/o-rade/otazky-a-odpovedi/vysilani_reklamy.htm.

šíří, přičemž součástí demonstrativního výčtu je např. televizní vysílání a AMSV.⁶⁰ Významné jsou dále základní pojmy jako je tzv. zadavatel reklamy, zpracovatel reklamy a šířitel reklamy. Jedná se o fyzické či právnické osoby, které figuruji v případě reklamního procesu. Zadavatel reklamy je dle odst. 5 osoba, která reklamu objednala u jiné právnické či fyzické osoby, typicky "klient". Zpracovatel reklamy reklamu pro sebe či pro jinou právnickou nebo fyzickou osobu zpracoval, např. reklamní agentura. Šířitel reklamy reklamu veřejně šíří, příznačně jsou to často média, z tohoto důvodu se níže zabývám zejména šířitelem.

Nad dodržováním zákona je ustanoven dozor, o kterém pojednává § 7. Tento paragraf obsahuje výčet tzv. orgánů dozoru, jedná se o dozor jak v rámci komunikačních médií, např. RRTV, živnostenské úřady, v rámci regulace reklamy např. Státní úřad pro kontrolu léčiv.

Uvedeným subjektům, které jsou součástí reklamního procesu, jsou stanoveny povinnosti poskytovat údaje orgánům dozoru dle § 7a. Šířiteli tuto povinnost konkrétně ustanovuje odst. 4, kdy v případě výzvy orgánů dozoru je povinen sdělit údaje ve lhůtě, kterou stanoví orgán dozoru, případně nejméně do 5 pracovních dnů. Sdělené údaje se týkají zadavatele, zpracovatele a objednatele reklamy.

Mimo výše popsanou veřejnoprávní regulaci reklamy paralelně existují ještě další prostředky její regulace – soukromoprávní a tzv. samoregulace. Samoregulace reklamy je založena na principu, že reklamu nereguluje stát či státní orgán. Reklama je tak regulována samotným reklamním průmyslem, kdy nejde o náhradu legislativy, spíše o její doplnění. Benefitem může být flexibilita – jelikož regulačním subjektem je subjekt „interní“, je možno tak velmi rychle reagovat na aktuální potřeby mediálního trhu. Tuzemským představitelem samoregulace je tzv. Rada pro reklamu, která je nestátní neziskovou organizací. Její rozhodnutí mají charakter doporučení a nemá sankční oprávnění. Předmětem její činnosti je posuzování etického hlediska reklamy a dále vydávání odborných stanovisek k aplikaci zákona o regulaci reklamy orgánům státního dozoru. (např. krajské živnostenské úřady, Ministerstvo zdravotnictví ČR...). Vydala tzv. Kodex reklamy, který se zabývá problematikou etiky reklamy a stanovuje určitá kritéria, podle

⁶⁰ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2015, op. cit., str. 233.

kterých má být obsah reklamy posuzován. Skládá se z šestnácti členů, jedním z nich je ČT.⁶¹

1.2.5 Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání

ZAMSV zpracovává evropské směrnice 89/552, 97/36 a 2007/65, které byly v roce 2010 sjednoceny směrnicí 2010/13, o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravující poskytování audiovizuálních mediálních služeb.

Obecným účelem vzniku této právní úpravy bylo nastavení vyvážené regulace jak pro televizní vysílání, tak pro AVMS na vyžádání. Předcházející rozdílná regulace různých forem poskytování totožného, případně velmi podobného, obsahu vedla k ohrožení tradičního televizního vysílání.⁶²

Zákon upravuje jak práva a povinnosti subjektů, tak práva a povinnosti státu v rámci poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání. Specifikum zákona z hlediska předmětu této práce je, že tvoří paralelu s úpravou televizního vysílání, z tohoto důvodu lze zde nalézt např. definici pořadu či demonstrativní výčet obrazových sekvencí, které lze za pořad považovat. Dále se lze zde také setkat s úpravou reklamy, sponzoringu či umístění produktu v rámci tzv. audiovizuálního obchodního sdělení.

ČT je poskytovatelem AVMS. Jakožto poskytovatel určuje způsob organizace příslušné AVMS a má za tuto službu redakční odpovědnost, tzn. má rozhodující vliv na výběr pořadů a uspořádání těchto pořadů v rámci katalogu pořadů.⁶³ ČT sama vymezuje, že AVMS není provozování televizního vysílání bez ohledu na to, jakou sítí elektronických komunikací je šířeno.

Definici audiovizuální mediální služby na vyžádání nalezneme v § 2 odst. 1 písm. a), podle které se jedná o službu informační společnosti, která spočívá v poskytování pořadů veřejnosti. Pořady je poskytovatelem umožněno sledovat na základě tzv. katalogu pořadů, který poskytovatel sestavuje. V rámci katalogu jsou pořady uspořádány do kategorií dle jejich obsahu, např. podle žánrů. Televizní vysílání a AVMS, jak je již zmíněno, jedná se o paralelu, z tohoto důvodů lze zde

⁶¹ KROUPA, Jiří. *Mediální právo*. Brno: Masarykova univerzita, 2009, op. cit., str. 158.

⁶² ÚŘAD VLÁDY. *Důvodová zpráva k zákonu č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů, č. 132/2010 Dz.*

⁶³ ČESKÁ TELEVIZE. *Všeobecné podmínky pro umístování audiovizuálních obchodních sdělení na internetových stránkách České televize*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/1228.pdf?v=1>.

nalézt několik shodných či obdobných rysů - např. plnění stejného účelu, kterým je vzdělávat, informovat a bavit.⁶⁴ Hlavním rozdílným prvkem je výběr pořadů.

Dohled nad dodržováním tohoto zákona vykonává RRTV.⁶⁵ Okruh její působnosti je stanoven v § 4 odst. 2 v písm. a) – e), RRTV zejména vede a aktualizuje seznam poskytovatelů mediálních služeb na vyžádání usazených nebo považovaných za usazené v České republice (dále „seznam poskytovatelů“). U každého poskytovatele je povinna uvést příslušné kritérium dle § 3 odst. 2 a 4. Dále je povinna seznam poskytovatelů bezodkladně předávat Evropské komisi. Do působnosti Rady spadá i pravomoc projednávat přestupky dle tohoto zákona, kterým se věnuji dále v této kapitole, monitoring obsahu audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání, spolupráce s orgány Evropské unie a s regulačními orgány členských států Evropské unie s obdobnou věcnou působností, a rovněž s orgány států, které nejsou členskými státy Evropské unie. RRTV plní dále další úkoly, které vyplývají z členství České republiky v Evropské unii. Opět se jedná o paralelu, z tohoto důvodu zde nalezneme v případě RRTV úpravu přestupků.

1.2.6 Vyhláška, kterou se vydává Seznam událostí značného společenského významu

Za události značného společenského významu se dle vyhlášky MKČR ze dne 22. května 2001 považují letní olympijské hry, zimní olympijské hry, mistrovství světa ve fotbale, mistrovství Evropy ve fotbale, mistrovství světa v ledním hokeji a mistrovství světa v lehké atletice.⁶⁶ V rámci jednotlivých mistrovství vyhláška stanovuje jejich konkrétní rozsah.

V této souvislosti zmíním § 33 ZPRTV, který stanovuje povinnosti provozovatele vysílání při vysílání událostí značného společenského významu.

1.3 Veřejná služba

Pojem „veřejná služba“ nemá jednu všeobecně uznávanou definici, jedná se o pojem poměrně široký a obtížně definovatelný. To však neznamená, že definice veřejné služby neexistují, naopak. Existují, jak na národní, tak mezinárodní úrovni, nicméně mají spíše obecný charakter, nejdou do hloubky pojmu. S pojmem se lze setkat napříč celým právním spektrem. Pro potřeby této práce jsem se zaměřila

⁶⁴ § 2 odst. 1 písm. a) ZAMSV.

⁶⁵ Tamtéž, § 4 odst. 1.

zejména na popis veřejné služby v rámci médií, resp. v rámci veřejnoprávního vysílání.

Základní pojetí veřejné služby v rámci televizního vysílání, ze kterého vychází ČT, konstituovala BBC. BBC veřejnoprávnost ztotožňuje s jednáním ve veřejném zájmu, určené všem divákům prostřednictvím nestranného, vysoce kvalitního a odlišného výstupu. Dále zdůrazňuje základní, již historicky významné, krédo veřejnoprávního média – informovat, vzdělávat a bavit, které po jejím vzoru můžeme nalézt i v tuzemské úpravě.⁶⁷

Na mezinárodní úrovni veřejnou službu popisuje např. UNESCO, kdy jí chápe jako místo, kde jsou všichni občané vítáni a navzájem jsou si rovni. Veřejnoprávní vysílání vnímá dále jako nástroj přístupný všem, který občany informuje, edukuje, ale i zabaví a rozvíjí jejich představitost.⁶⁸ Dle EBU jsou jádrové hodnoty veřejnoprávního média univerzalita, nezávislost, excelence, diverzita, zodpovědnost a inovace. Jedná se o činnost financovanou a kontrolovanou veřejností s cílem sloužit veřejnosti.⁶⁹

Považuji však za nezbytné popsat obecné principy fungování veřejné služby z hlediska právní teorie, kdy pojem "veřejná služba" popisuje nejčastěji správní právo. Dle Kopeckého *úkolem veřejné služby je zajistit kontinuální profesionální výkon veřejné správy jako odborné a nestranné služby veřejnosti*.⁷⁰ Kopecký dále rozlišuje minimální požadavky veřejné služby v demokratickém státě, jsou jimi např. *rovný přístup, služba veřejnosti, nestrannost výkonu, odbornost výkonu, odpovědnost vlády za výkon veřejné služby, právní ochrana osob vykonávající veřejnou službu*.

Stěžejními pojmy této práce jako jsou „veřejnoprávní vysílání“ a „médiu veřejné služby“ lze tedy podřadit do souhrnné kategorie „veřejná služba“. Jednotlivé pojmy lze charakterizovat zejména pomocí jejich zájmů a cílů. Cílem veřejnoprávního vysílání podle MKČR je *plnění kulturních, společenských a sociálních potřeb společnosti*.⁷¹

⁶⁷ BBC. *Mission, values and public purposes*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/aboutthebbc/governance/mission>.

⁶⁸ UNESCO. *Public broadcasting: why? how?* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000124058>. str. 10.

⁶⁹ EBU. *Celebrating 100 years of public service media*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ebu.ch/about/public-service-media>.

⁷⁰ KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: obecná část*. 2. vydání. Beckovy právnické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-820-7. str. 133.

⁷¹ MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejnoprávní vysílání*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://mk.gov.cz/verejnopravni-vysilani-cs-489>.

ČT v rámci zákonné úpravy nenabízí jednoznačnou definici veřejné služby, veřejnou službu vykládá pomocí popisu činnosti, kterou ČT provádí. Za stěžejní v tomto ohledu lze označit § 2 - 3 zákona o ČT, které popisují, jak je veřejná služba poskytována, její hlavní úkoly a jak ČT konkrétně veřejnou službu naplňuje. Z hlediska obecných cílů ČT jsou požadavky na plnění veřejné služby ČT kladeny výše zmíněnou právními předpisy, zejména ZČT, ZPRTV a Kodexem. Obecnými cíli jsou, dle Hodnocení plnění veřejné služby ČT v roce 2023, poskytování zpravodajských a publicistických informací, udržování a rozvoj občanské společnosti a demokracie, podpora vzdělanosti a vzdělávání, kultury, sportu, prezentace regionů České republiky, Evropy a světa a dále rozvoj nových médií a vysílacích služeb. Tyto cíle jsou naplňovány prostřednictvím programové skladby, resp. konkrétních programových typů, např. zpravodajství či dokumenty.⁷²

1.4 Kodex ČT

1.4.1 Etické kodexy

Etické kodexy bývají mnohdy společnostmi vnímány pouze jako "prázdná obecná pravidla" malého významu. Je tomu však skutečně tak? Na tuto otázku se pokusím zodpovědět v následujících odstavcích.

Z hlediska právní teorie je právo chápáno jako minimum morálky, z hlediska filozofie je etika chápána jako kritická reflexi morálky.⁷³ Pojem etika pochází z řeckého *éthos* (obyčej, zvyk či mrav). Jedná se o filozofickou disciplínu, která se zabývá pravidly a normami lidského jednání a chování.⁷⁴

Pomocí kodexů byly v historii tradičně sepisovány etické a morální principy, příkazy a zákazy a sloužily jako nástroj pro formulaci základních hodnot.

Profesní etika je souhrnem etických principů pro výkon dané profese. V rámci médií se s tímto tématem setkáme konkrétně v oblasti tzv. mediální či žurnalistické etiky, která se zabývá etickými problémy, postupy a etickými normami médií.⁷⁵ Předmětem zkoumání novinářské etiky na jedné straně, je zkoumání toho, co by novinář měl v rámci své každodenní profesní praxe činit, na

⁷² ČESKÁ TELEVIZE. *Hodnocení plnění veřejné služby České televize 2023*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/2069.pdf?v=1%20str>. str. 41.

⁷³ MORAVEC, Václav. *Proměny novinářské etiky*. 2020, op. cit., str. 148.

⁷⁴ Tamtéž, str. 147.

⁷⁵ ROZEHNAL, Aleš. *Média, etika a právo*. 2022, op. cit., str. 51.

straně druhé pak pokládá obecné otázky (např. střet zájmů, plagiátorství či pravdivost).⁷⁶

V prostředí médií etické kodexy přijímají jednotlivé redakce, které v nich kodifikují základní etické povinnosti novináře. Kodexy se mohou od sebe mírně lišit, nicméně všechny mají jedno společné – dodržování etických principů. Lze se s nimi setkat v rámci duálního systému jak u veřejnoprávních, tak u soukromoprávních médií.

Etika v mediálním prostředí nepůsobí jen pouze mezi novináři, nicméně k šíření etických principů dochází i prostřednictvím médií – působením na adresáty. Etické kodexy jsou nástrojem tzv. autoregulace médií.⁷⁷

Z hlediska teorie novinářské etiky se aktuálně nacházíme v etapě tzv. konvergentních zpravodajských médií, která trvá již od devadesátých let minulého století a rozvinula se v důsledku nástupu síťových digitálních médií.⁷⁸ Rozmach nového typu médií, nejen digitálních, ale také komerčních však způsobil zásadní změnu ve vnímání žurnalistiky, kdy v současnosti dochází k oslabení povědomí v rámci společenského diskurzu o žurnalistice jako o vysoce profesionalizovaném oboru. Z tohoto důvodu se domnívám, že etické kodexy v současnosti mohou být nástrojem, které mohou sloužit jako určitá garance a přispívat tak k profesionálnímu výkonu žurnalistiky.

1.4.2 Kodex ČT

Kodex je dokument vydaný ČT, který obsahuje zásady naplňování veřejné služby v oblasti televizního vysílání a je tak limitem jednání jejích pracovníků.

Obsahem Kodexu je preambule, výklad pojmů, jednotlivé články, etický panel a závěrečná ustanovení. Jedná se o poměrně rozsáhlý dokument, z tohoto důvodu v následujících řádcích popisují stručně jednotlivá ustanovení Kodexu především ve vztahu k předmětu této práce, nikoli obsah všech jednotlivých ustanovení.

Kodex je vykládán v souladu s právním řádem České republiky. ČT je s jeho obsahem povinna seznámit před vznikem pracovního poměru nově přijímané zaměstnance i externí spolupracovníky. Pokud dojde k porušení Kodexu, jedná se o porušení pracovní kázně dle zákoníku práce.

⁷⁶ MORAVEC, Václav. *Proměny novinářské etiky*. 2020, op. cit., str. 153.

⁷⁷ KROUPA, Jiří. *Mediální právo*. 2009, op. cit., str. 83.

⁷⁸ MORAVEC, Václav. *Proměny novinářské etiky*. 2020, op. cit., str. 157.

Cílem vytvoření Kodexu byla formulace zásad a pravidel, která by přispěla k rozvoji veřejné služby poskytovanou ČT. Kodex představuje určitou garanci, jak pracovníky, kteří poskytují televizní vysílání, tak pro diváky.

Právní postavení Kodexu je zakotveno v § 8 odst. 1 písm. f) a i) a v § 9 odst. 7 písm. a) ZČT. Klíčovou funkci zastává Rada ČT, která Kodex předkládá Poslanecké sněmovně ke schválení, dohlíží na naplňování zásad vyplývajících z Kodexu a za tím účelem je oprávněna vydávat stanoviska a doporučení týkající se programové nabídky.⁷⁹ Dále je oprávněna odvolat generálního ředitele z funkce, pokud ČT nenaplnuje svými programy zásady Kodexu, jestliže byl generální ředitel na tuto skutečnost v posledních Radou 12 měsících písemně upozorněn.⁸⁰

ČT poskytuje veřejnou službu pomocí původní tvorby a vysíláním televizních programů.⁸¹ V rámci poskytování programů uspokojuje potřeby občana – televizního diváka. V 1.6. zakotvuje, že ČT tak činí *s taktem, bez agresivity a v souladu s obecně uznávanými pravidly mezilidské slušnosti*.⁸²

ČT umožňuje divákům podání podnětů či stížností, aby mohli bezprostředně reagovat na vysílaný program. Každou vážně míněnou stížností či podnět se ČT zabývá bezodkladně.⁸³

Úroveň vysílání ČT musí dosahovat celosvětové úrovně provozování televizního vysílání, včetně technických i obsahových inovací. Cílem by měla být nejvyšší kvalita služeb v rámci dostupných finančních možností.⁸⁴

Přístup ČT vůči divákovi je specifický – je rovnocenným partnerem, zvláštní pozornosti se dbá vůči dětskému divákovi, kterého ČT pomáhá vzdělávat a kultivovat.⁸⁵ Součástí původní tvorby je tak i tvorba adresována dětem a mládeži.

Vztah ČT a poplatníka televizního poplatku je dle čl. 3 otevřený, limitován zásadou péče řádného hospodáře. ČT poskytuje na požádání pravdivé informace o právech a povinnostech platit televizní poplatek, z tohoto důvodu např. provozuje stálou informační telefonní linku. Při vymáhání poplatků uplatňuje rovný přístup vůči poplatníkům. ČT vymáhá všechny poplatky, o kterých se dozví, avšak výjimečně může od vymáhání upustit.⁸⁶

⁷⁹ § 8 odst. 1 písm. i) ZČT.

⁸⁰ Tamtéž, § 9 odst. 7 písm. a).

⁸¹ čl. 1.1. Kodex.

⁸² Tamtéž, čl. 1.6.

⁸³ Tamtéž, čl. 1.11.

⁸⁴ Tamtéž, čl. 1.16.

⁸⁵ Tamtéž, čl. 2.1.

⁸⁶ Tamtéž, čl. 3.4.

Velmi významný je čl. 5, který se zabývá péčí o informace ve zpravodajství a aktuální publicistice, popisuje prvořadý úkol ČT – zprostředkování informací ve zpravodajských a aktuálně publicistických pořadech. V případě nutnosti je možné vysílat mimořádné zpravodajství. Pořady odpovídají aktuálním společenským potřebám, které jsou zjištěny na základě sociodemografických průzkumů. V rámci zpravodajské agendy jsou informace řazeny dle váhy předpokládaných dopadů na život obyvatel České republiky. ČT dbá na přesnost a nestrannost, z tohoto důvodu je nezbytné náležitě ověřovat zjištěné skutečnosti. Obecně platí, že ČT nesmí odvíjet informaci, jejíž původ není znám. V případě zprávy je nezbytné, aby byla založena na zjištěných a ověřených údajích, aby tak byl předložen pravdivý obraz skutečnosti. Pokud není možné opatřit všechny nezbytné informace, je nezbytné se k nim v maximální míře přiblížit. ČT smí odvíjet zprávu ověřenou alespoň z 2 zdrojů, které jsou důvěryhodné a na sobě vzájemně nezávislé. V případě, že informaci oficiálně zpřístupnil veřejný úřad nebo instituce, stačí jeden zdroj, pokud není z okolností zřejmé, že jde o nepravdivé nebo nepřesné údaje. Pakliže je to v souladu s veřejným zájmem a nelze ověřit informaci od druhého zdroje, výjimečně lze odvíjet informaci od jednoho zdroje jednoho, avšak s včasným upozorněním diváka.

V čl. 6 jsou popsány etické zásady pro diskusní pořady. Pořady ČT jsou prostorem pro diskusi a konfrontaci ohledně veřejného zájmu. Hlavním názorovým proudům, včetně vysílání diskusí politiků, má být poskytnut rovnoměrný prostor pro vyjádření. ČT v diskusích je povinna zajistit nejen politiky, ale i odborníky, novináře, osoby občanského života i řadové občany. Moderátoři zachovávají v rámci diskusních pořadů nestrannost.

Program ČT je koncipován na základě otevřenosti a tolerance, toto platí i ve vztahu k náboženství dle čl. 7. Poskytnutý programový prostor náboženským otázkám závisí na aktuálním vztahu společnosti k duchovní oblasti. ČT při tom vychází z údajů zjištěných při posledním sčítání lidu.

Pořady, která ČT nabízí, mají, dle čl. 8, za úkol přispívat k pěstování a rozvoji kultury a umění v tuzemsku. Nutno upozornit, že divácké spektrum obsahuje velmi rozličné divácké skupiny, s odlišným kulturním a uměleckým cítěním. Z tohoto důvodu je povinností ČT uspokojit, pokud možno celé spektrum diváckých skupin.

Čl. 9 popisuje jazykový projev, na který má povinnost ČT dbát. Je kultivovaný, užívá se zásadně spisovný jazyk, výjimkou jsou různé citace či

interpretace výroků jiných osob nebo pokud by použití nespisovného výrazu bylo nezastupitelné (např. z důvodu autenticity).

Čl. 10 a čl. 11 popisují pořady, které ČT vytváří a vyčleňuje jim místo v programu, jsou to vzdělávací, osvětové, zábavní pořady. V rámci vzdělávacích a osvětových pořadů je zde v čl. 10.1 konkrétně zmíněn e-learning. Tam, kde je to možné a zároveň vhodné, ČT doplní vzdělávací nebo osvětový pořad i o tuto platformu. Cílem uvedených pořadů je rozšířit lidské poznání. Na proti tomu, primárním cílem zábavních pořadů je zábava či odpočinek, zároveň však tento druh pořadů nesmí sklouznout k bulvárnosti.

Sportovní vysílání upravuje čl. 12. Sport je ČT chápán a přibližován jako zábava, hra, ale i důležitá součást lidské kultury. ČT přibližuje, resp. zprostředkovává, domácí a zahraniční sportovní akce, např. tradičně olympijské hry.

Velmi důležitý je čl. 13, ve kterém je zakotven zákaz diskriminace. Program ČT je konstruován tak, aby nevyvolával či neutvrzoval diváky v diskriminaci (zejména dle čl. 13.2 z důvodu věku, rasy, sexuální orientace, národnosti, etnické příslušnosti, náboženství, nebo příslušnosti k určité sociální skupině). Tento princip je však protkáván celý Kodexem, kdy se v několika článcích setkáváme s úpravou týkající se menšin či osob se zdravotním postižením.

V čl. 18 je popsáno živé vysílání. Zde je významné, že průvodce/moderátor, takového vysílání je povinen si udržet přehled nad situací a být připraven reagovat na neplánované skutečnosti.

V rámci veřejnoprávního média se lze setkat s komerčními částmi programu, o kterých pojednává čl. 21. ČT v rámci zákonem dovolených forem vysílání obsahuje komerční části programu, které jsou vyhrazeny inzerentům. Je výslovně zakázáno sjednávat s inzerentem takové dohody, které by byly v rozporu s následujícím motivem – zdroj příjmů pro naplňování závazků veřejné služby a obvyklým obchodním vztahem mezi inzerentem a poskytovatelem reklamního prostoru. V čl. 21.2 je výslovně zakotveno, že inzerent nesmí ovlivnit obsah pořadů. Za významný považují také čl. 21.4, který se věnuje vysílání reklamy a další zákonem dovolené formy komerční prezentace. Tyto formy komerční prezentace je možné činit pouze tak, aby mohl divák zřetelně rozpoznat, že jde o komerční projevy osob, které jsou odlišné od ČT. Skrytá či podprahová reklama je zakázána. Nelze vysílat reklamu, která je v rozporu se zákonem či je způsobilá přivodit vážnou újmu lidem nebo přírodě.

Zcela klíčový je čl. 23, který popisuje ČT jako instituci. *ČT je zřízena zákonem o ČT jako provozovatel televizního vysílání poskytující službu veřejnosti tvorbou a šířením televizních programů.*⁸⁷ Podstatou její činnosti je nezávislost, nestrannost a neutralita – tyto základní rysy článek dále rozvíjí v rámci pravidel programu.

ČT spravuje archivní fond, ve kterém uchovává již odvysílané pořady a výchozí audiovizuální a písemné záznamy, pečuje o něj a doplňuje jej. Úpravu péče o archivní fond v rámci Kodexu nalezneme v čl. 24.

1.4.3 Etický panel

Etický panel je poradní orgán generálního ředitele ČT. Cílem tohoto orgánu je pomoc v oblasti posuzování otázek, které vyplynou z uplatňování Kodexu. Rada ČT je oprávněna žádat Etický panel o stanoviska ve věcech otázek Kodexu. Etický panel se skládá z 5 členů, které jmenuje a odvolává generální ředitel po dohodě s Radou ČT. Řídí se jednacím řádem, který je přijat na zasedání Etického panelu a poté schválen generálním ředitelem ČT.

1.5 Rada ČT

Na mediálním trhu se vyskytují tzv. regulační orgány, státní i nestátní, které v rámci své činnosti ovlivňují další účastníky mediálního trhu.⁸⁸ Příkladem jsou Rada ČT (níže popsána), RRTV, RČRo, Rada ČTK a Rada pro reklamu.⁸⁹

Právní postavení RČT je zakotveno v ZČT – dle § 4 odst. 1 zákona je Rada orgánem, kterým se uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu činnosti ČT. Skládá se z 18 členů, kteří jsou voleni a odvoláváni Parlamentem České republiky. Poslanecká sněmovna volí/odvolává 12 členů, tj. 2/3 členů, Senát pak 6 členů, tj. 1/3 členů. Funkční období člena je 6 let.

Složení Rady má odrážet regionální, politické, sociální a kulturní názorové proudy. Kandidáty navrhuje právnické osoby, které existují alespoň 10 let a představují *kulturní, regionální, sociální, odborové, zaměstnavatelské, náboženské, vzdělávací, vědecké, ekologické a národnostní zájmy*. Návrh podají na základě výzvy předsedy Poslanecké sněmovny či předsedy Senátu do 30 dnů.⁹⁰

⁸⁷ čl. 23.1 Kodex.

⁸⁸ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2015, op. cit., str. 139.

⁸⁹ Tamtéž, str. 166.

⁹⁰ § 4 odst. 2 ZČT.

Člen Rady musí splňovat následující náležitosti: není omezen ve svéprávnosti, má trvalý pobyt na území České republiky a je bezúhonný. Může být zvolen opětovně. Je odpovědný individuálně, té komoře Parlamentu, která jej zvolila.⁹¹

Členství v Radě je inkompatibilní s určitými funkcemi dle § 5, kde v odst. 1 lze nalézt funkce čistě mediální a funkce vázané z hlediska dělby moci. Členství v Radě je tak neslučitelné např. s funkcí prezidenta republiky, poslance, senátora, soudce... Neslučitelnost platí nicméně i pro další „mediální rady“, zdůrazním zejména funkci člena RRTV, člena RČRo či člena Rady ČTK. Následující odst. 2 uvádí další podmínky pro člena Rady, např. platí, že člen obecně nesmí zastávat žádnou funkci v politické straně či občanském sdružení či nesmí se podílet na podnikání v oblasti hromadných sdělovacích prostředků. Vyzdvihla bych dále, že člen nesmí v rámci ČT zastávat jinou funkci, příp. vykonávat výdělečnou činnost. Člen Rady dále nesmí být osoba blízká osobě, která má od ČT příjmy.⁹²

Členství zaniká dle § 6 odst. 1 uplynutím funkčního období, následujícím dnem po dni doručení písemně učiněného vzdání se funkce (doručuje se předsedovi příslušné komory parlamentu, která člena zvolila), odvoláním z funkce (odvolání popisuje následující odst. 2 – pokud člen již nesplňuje předpoklady dle § 5, pokud naruší závažným způsobem důstojnost funkce člena Rady nebo ohrozí svým jednáním nezávislost či nestrannost výkonu své funkce, příp. není účasten více jak 3 měsíce schůzí Rady) a dnem, kdy člen Rady již nesplňuje předpoklady.

Jednání Rady jsou veřejná a řídí se Jednací řádem, který Rada přijímá do třiceti dnů od začátku funkčního období.⁹³ Rada je usnášeníschopná za přítomnosti předsedy či místopředsedy Rady a nadpoloviční většiny jejích členů. Rozhoduje nadpoloviční většinou přítomných členů, odlišná úprava platí pro rozhodnutí o jmenování generálního ředitele, kde je vyžadována přítomnost dvou třetin členů Rady. O jednání se vyhotovuje zápis dle odst. 4, který je uveřejňován na webových stránkách ČT.

Rozsáhlý okruh působnosti Rady popisuje § 8 odst. 1, z tohoto důvodu uvedu jen nejvýznamnější pravomoci. Za základní pravomoci Rady je považováno jmenování a odvolání generálního ředitele, dále schvalování rozpočtu a závěrečného účtu ČT. V paragrafu je dále rozvinut vztah mezi Radou a

⁹¹ § 4 odst. 4–7 ZČT

⁹² Tamtéž, § 5 odst. 3.

⁹³ Tamtéž, § 7 odst. 1.

Parlamentem České republiky, kdy Rada je, dle odst. 2, povinna předložit Poslanecké sněmovně a Senátu Výroční zprávu o činnosti ČT vždy do 31. března následujícího kalendářního roku a Výroční zprávu o hospodaření ČT do 31. srpna následujícího kalendářního roku. Platí zde zásada transparentnosti, tzn. Výroční zpráva o činnosti ČT musí být vždy zveřejněna, v praxi je tak činěno prostřednictvím webových stránek.

Při výkonu kontroly hospodaření ČT Rada disponuje poradním orgánem, tzv. Dozorčí komisí, kterou sama volí. Úkolem Dozorčí komise je, dle § 8a odst. 1 zákona, dohlížet na dodržování zákonnosti, včetně souladu s právem Evropské unie. Funkční období člena je 4leté, lze jej zvolit opětovně, maximálně na 4 po sobě jdoucích funkčních období.⁹⁴ Z hlediska pravomocí je zásadní, že člen dozorčí komise je oprávněn s vědomím generálního ředitele nahlížet do všech účetních písemností ČT. Za každé kalendářní čtvrtletí podává dozorčí komise Radě písemnou zprávu o své činnosti.⁹⁵

RČT je předmětem diskusí a kontroverzí v rámci veřejného prostoru. Z tohoto důvodu došlo v rámci tzv. malé mediální novely k novelizaci zákona, kdy hlavním cílem této novely bylo zajištění reprezentativnosti kandidátů. V následujících řádcích popíšu zásadní změny, které novela přinesla. Členy Rady nově volí obě komory Parlamentu (dříve byli voleni pouze Poslaneckou sněmovnou). Dále došlo ke zvýšení počtu členů z 15 na 18. V rámci právnických osob, které navrhují kandidáty, byla ustanovena nová podmínka – od vzniku těchto osob uplynulo alespoň 10 let. Odpovědnost členů Rady byla v předešlé úpravě kolektivní, nyní jsou členové odpovědni jednotlivě. Nově je upraveno i odvolání a jmenování generálního ředitele v § 7 odst. 2 zákona – pro jeho odvolání je stanoveno 2/3 kvorum a pro jeho jmenování nadpoloviční většina.

Z hlediska kontroverzí zmíním rozsudek NSS ze dne 15. 12. 2004, č. j. 7 As 38/2004-58, ve věci odvolání členů dozorčí komise Radou ČT. NSS rozhodl, že Rada ČT nebyla oprávněna odvolat členy dozorčí komise z důvodu vyslovení vážných výhrad k její práci. Tímto rozsudkem došlo ke zrušení rozsudku Městského soudu v Praze, ze dne 3. 11. 2023, č. j. 8 A 1/2021-98, a usnesení Rady ČT, č. 225/18/20, které bylo přijato v roce 2020 na návrh tehdejší radní Ing. Hany Lipovské, Ph.D. Dle NSS zákon připouští jen specifické důvody pro odvolání, např.

⁹⁴ § 8a odst. 3 ZČT.

⁹⁵ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2015, op. cit., str. 153.

když členové komise naruší zvláště závažných způsobem důstojnost funkce. Uvedené důvody v usnesení byly pro odvolání členů dozorčí komise nedostatečné.

2. Komparace (právní úprava, financování, regionální zpravodajství, video archiv)

2.1 Komerční televize

Komerční televize jsou "protipólem" vůči televizi veřejnoprávní. Z hlediska četnosti mediálních typů tvoří naprostou většinu médií média komerční. Z důvodu jejich velkého množství budu ČT komparovat konkrétně se společností TV Nova s.r.o., dříve CET 21 spol. s.r.o., (dále jen "TV Nova"), která je členem koncernu ve smyslu § 79 zákona 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Řídící osobou koncernu je společnost CME Media Enterprises B.V. (dále jen "CME"), která je jediným společníkem TV Nova s.r.o. CME od roku 2020 vlastní firma PPF.

2.1.1 Právní úprava

TV Nova se od ČT odlišuje již v samotném zakladatelském právním jednání. Zatímco je ČT zřízena zákonem, TV Nova byla zřízena společenskou smlouvou jako společnost s ručením omezeným dne 17. června 1992, přičemž vznikla zápisem do obchodního rejstříku dne 22. června 1992 u Městského soudu v Praze, oddíl C, vložka 10581. Hlavním předmětem činnosti TV Nova je celoplošné televizní vysílání, výroba audiovizuálních děl a provozování internetových portálů a video portálu VOYO. V případě ČT, zákon nestanovuje taxativně předmět činnosti, de facto je jím však veřejná služba, kterou zákon rozvíjí a poskytuje např. demonstrativní výčet popisující náplň televizního vysílání. Dle mého názoru, zde se nachází pomyslný "kámen úrazu" ČT jako média veřejné služby v 21. století, jelikož není napevno postaveno, co vše obnáší veřejná služba poskytovaná ČT.

Odlišná je i právní forma komparovaných médií. ČT je právnickou osobou, TV Nova je obchodní společností, konkrétně s.r.o., v této souvislosti nacházíme první pramen právní úpravy zakotvující televizi, kterým je ZOK. Právní předpisy, kterými se řídí komerční televize jsou z části shodné s veřejnoprávní televizí, z části odlišné. Komerční televize se řídí jak obecnými legislativními předpisy, kterými jsou ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, Listina a zákon č.

89/2017, občanský zákoník. Dále se řídí specializovanými předpisy o reklamě, audiovizuálních službách a autorském právu.⁹⁶

Oprávnění k televiznímu vysílání TV Nova vyplývá nikoli ze zákona, jako ČT, ale z licence, která je specifickým podnikatelským oprávněním, správním aktem *in personam*, uděleným RRTV v důsledku tzv. licenčního řízení. V případě televizního vysílání se licence uděluje nejdéle na dobu 12 let, přičemž je možné jí na žádost prodloužit. Držitelům licence, na rozdíl od ČT, která má zákonné oprávnění, zákon negarantuje příjmy formou veřejného financování.⁹⁷

V rámci aktuálně platných rozhodnutí o udělení licence se v některých v současnosti setkáme se zakotvením přístupu k vysílání prostřednictvím voyo.cz., případně nova.cz.⁹⁸ Tento jev napovídá strategii, že TV Nova chce se naplno věnovat VOD platformě.

2.1.2 Financování

Primárním cílem komerční televize je generace zisku. Z tohoto důvodu jsou komerční média v rámci financování neodmyslitelně závislá na přízni publika, neznamena to však, že by toto neplatilo pro veřejnoprávní média, ba naopak. V případě ČT financované z koncesionářských poplatků, je závislost na publiku rovněž logická z důvodu obhájení daného modelu financování. Přízeň publika tedy působí jako "společný jmenovatel" v rámci financování duálního systému, přičemž pro každou větev je významný z jiného důvodu.

Klíčovým zdrojem výnosů je prodej reklamního času v rámci televizního vysílání, kdy komerční média uskutečňují prodej, při kterém fakticky prodávají své diváky inzerentům. Dalšími zdroji financování jsou poplatky od provozovatelů kabelových a satelitních platform, internetová reklama a, stále více klíčovým zdrojem a předplatné VOYO.

ČT rovněž vykonává z části komerční činnost, je přitom však důrazněji omezena legislativou než média komerční, jak při získávání výnosů z prodeje reklamy, tak při užití prostředků získaných z reklamy.

⁹⁶ ASOCIACE KOMERČNÍCH TELEVIZÍ. *Stanoviska AKTV*. [online]. [cit. 2024-03-28].

Dostupné z: <https://www.aktv.cz/stanoviska/>.

⁹⁷ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2015, op. cit., str. 90.

⁹⁸ např. Rozhodnutí o udělení licence ze dne 5.6.2018, sp. zn. RRTV/2018/343/fia.

2.1.3 Regionální zpravodajství

Na komparaci regionálního zpravodajství médií lze nahlížet více optikami, přičemž zásadní právní rozdíl spatřuji v nutnosti samotného regionálního zpravodajství. V případě ČT máme pevně dané limity stanovené zákonným základem, které však ČT v tomto ohledu značně "svazují". V případě TV Nova, jakožto komerčního média, "svazujícím" faktorem může být pouze licence. Nároky na ČT jsou tedy v rámci porovnání značně vyšší - např. ČT je povinna zajišťovat regionální zpravodajství ze zákona v oblasti zpravodajských a publicistických pořadů, aby regionální vysílání každého televizního studia obsahovalo vyváženě příspěvky z celého území jeho působnosti. Dále, je zákonem limitován např. časový rozsah regionálního vysílání.⁹⁹ Dle Kodexu by mělo mít regionální zpravodajství *pevné místo v programu*.¹⁰⁰

TV Nova dává regionálnímu zpravodajství prostor převážně na platformě TN.cz, která má kontinuální charakter. Disponuje jak centrální redakcí v Praze, tak regionálními redakcemi ve třinácti tuzemských městech.¹⁰¹ Na proti tomu, ČT umožňuje sledování zpravodajství přímo ze svého okolí, kdy každý všední den v 18 hodin přináší divákům zprávy na míru z konkrétního kraje ve zpravodajské relaci Události v regionech.¹⁰² Regionálnímu zpravodajství se ale rovněž věnuje ve hlavní zpravodajské relaci – Událostech.

Obsahově lze zpravodajství porovnat na základě analýzy zpravodajství českých televizí a ČRo (nejnovější je za 1. pololetí 2023, které dále popisují). Vyzdvihla bych především celkovou stopáž, která u zpravodajských relací ČT čítala 757 hodin a 51 minut v 20 231 příspěvcích, u TV Nova to bylo 115 hodin a 6 minut v 4060 příspěvcích, zde je rozdíl výrazně nepochybný. Pokud se zaměříme na regionální zpravodajství v rámci struktury zpravodajství o ČR u jednotlivých zpravodajských relací zjistíme, že zde jsou čísla poměrně vyrovnaná. Televizní noviny (TV Nova) obsahovaly 43 % podíl zpráv věnovaných regionům ČR na celkové stopáži, dále 30 % se věnovalo ČR obecně a zbylých 27 % se věnovalo zahraničním vztahům. V případě Událostí (ČT) to v případě regionů ČR bylo 46 %, ČR obecně 31 %, a 23 % se věnovalo zahraničním vztahům.

⁹⁹ § 12 odst. 3 ZČT.

¹⁰⁰ čl. 5.1. Kodex.

¹⁰¹ MEDIA GURU. *Regionálních TV zpráv je dnes třeba připravit víc než před lety*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2021/08/regionalnich-tv-zprav-je-dnes-treba-pripavit-vic-nez-pred-lety/>.

¹⁰² ČESKÁ TELEVIZE. *Regionální vysílání*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/regionalni-vysilani/>.

Ve výsledné podobě zpravodajství lze spatřit rozdíl mezi komercí a veřejnoprávností již na první pohled, případně poslech. Konkrétní podobu zpravodajství ČT limituje Kodex, který je značně podrobný a klade ČT tak vysoké nároky – např. jazykový projev moderátorů a reportérů. U TV Nova se lze setkat s výrazy, které by ve veřejnoprávním vysílání nebyly přípustné, např. výrazy hraniční s hovorovou mluvou.

2.1.4 Video archiv

Transformační proces médií byl v minulých letech zrychlen zejména vlivem pandemie covid-19, která představila obrovskou příležitost (a zároveň výzvu) nejen pro lineární vysílání, ale zejména pro služby on demand (dále jen "VOD"). V roce 2023 byla nejvíce využívanou placenou streamovací službou v Česku Netflix, na druhém místě se umístilo VOYO, kterou vlastní společnost CME společně s Novou.¹⁰³

TV Nova spustila online archiv svých pořadů již v roce 2011. Od té doby prošla několika zásadními změnami, v současnosti tuto platformu nazýváme VOYO. Jedná se o službu digitálního obsahu, jejíž provozovatel nabízí registrovaným uživatelům plné verze audiovizuálních děl vlastní produkce nebo děl, k jejichž nabízení je oprávněn na základě licencí udělených příslušnými držiteli práv. V současnosti se jedná o největší lokální službu tohoto druhu v České republice a na Slovensku.

VOD platforma provozována ČT se nazývá iVysílání a působí jako archiv pořadů ČT již od roku 2004. Služba je poskytována zdarma, divák před či v průběhu sledování obsahu však musí shlédnout reklamy. Dle Jana Součka cesta "tradičního" média k mladé generaci vede právě skrze tuto platformu. Z tohoto důvodu je přesvědčen, že by v nejbližších letech měla ČT technicky zdokonalovat a podpořit formáty právě pro nelineární vysílání. Jan Souček dále zvažuje, o přechodu iVysílání do takového režimu VOD platformy, ke které bude mít přístup pouze registrovaný plátců televizního koncesionářského poplatku. Podpora veřejnoprávní VOD platformy je v souladu s požadavkem mediální plurality.

¹⁰³ ČTK. *Mezi placenými video službami v ČR loni vedl Netflix, následovalo Voyo*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/mezi-placenymi-video-sluzbami-v-cr-loni-vedl-netflix-nasledovalo-voyo/2485651>.

VOYO i iVysílání jsou v současné době k dispozici na počítačích, telefonech/tabletech se systémem iOS a Android a na vybraných chytrých televizorech.¹⁰⁴¹⁰⁵

2.2 Zahraniční veřejnoprávní televize (např. BBC)

V rámci zahraničních veřejnoprávních vysílatelů lze čelit společnému jevu - úvaze o udržitelnosti a podobě veřejnoprávních médií v budoucnu, včetně jejich financování. Typickým příkladem je BBC, která je nejstarším veřejnoprávním vysílatelem na světě a průkopníkem ve světě masových médiích. Stala se vzorem ostatních veřejnoprávních vysílatelů po celém světě, včetně ČT a uložila jim od svého počátku základní krédo – informovat, edukovat a bavit.¹⁰⁶

2.2.1 Právní úprava

Právní postavení je zakotveno v Královské chartě (dále jen "Charta") a Dohodě, jejíž součástí je rovněž seznamu veřejných služeb ve Spojeném království.¹⁰⁷

Pokud bychom se zaměřili na porovnání tuzemské a britské právní úpravy, rozdílů, ale i shodných rysů je více. Z tohoto důvodu se budu v následujícím textu soustředit především na pojetí veřejné služby.

Charta je ústavním dokumentem, kterým je BBC zřízena, stanovuje její cíle, mise a účely. Listina také popisuje správu společnosti a regulační opatření, včetně role a složení správní rady BBC.

Je zapotřebí upozornit na skutečnost, že Charta je ústavním dokumentem. Pokud ji budeme porovnávat se ZČT, který konstituuje ČT, zjistíme, že legální "úroveň" těchto pramenů je odlišná. Nicméně, jde o porovnání anglosaského a kontinentálního práva, samotnou otázkou je, zda je toto vůbec porovnatelné. Na ústavní zakotvení lze nahlížet více optikami – z hlediska mediální teorie

¹⁰⁴ VOYO. *Na jakých zařízeních Voyo funguje?* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://voyo.nova.cz/faq/21-na-jakych-zarizenich-voyo-funguje>.

¹⁰⁵ ČESKÁ TELEVIZE. *Aplikace České televize.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/aplikace/>.

¹⁰⁶ DANBY, Grahame. *Future of the BBC.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: https://www.parliament.uk/globalassets/documents/commons/lib/research/key_issues/key-issues-future-of-the-bbc.pdf. str. 52-53.

¹⁰⁷ BBC. *Charter and Agreement.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/aboutthebbc/governance/charter>.

veřejnoprávní médium vnímáme jako garanci demokracie, v této souvislosti je ústavní zakotvení vhodné, lze hovořit o tzv. materiálním ohnisku.

Významný spatřuji zejména odst. 6 The Public Purposes, kde Charta velmi výslovně, podrobně a systematicky definuje veřejné účely, resp. náplň. veřejné služby v rámci BBC. ZČT rovněž obsahuje tuto tematiku, jedná se však spíše o výčet hlavních úkolů veřejné služby v oblasti televizního vysílání a demonstrativní výčet, jak ČT veřejnou službu naplňuje. Myslím si, že britský popis je více podrobný a ukotvený v rámci zákona, díky čemuž adresát snáze porozumí podstatě veřejného účelu. Tuzemská úprava je kvalitní, avšak nedostatečná, jelikož ukotvení veřejné služby zde není najisto postaveno, z tohoto důvodu v tuzemském diskurzu v současnosti čelíme požadavkům o přesné vymezení veřejné služby v médiích. Pokud se podíváme na obsah jednotlivých ustanovení Charty, zjistíme, že zde nalezneme mnoho zásad, jako např. zásady nezávislosti, podporu vzdělávání, vysoké kvality služby. Tyto zásady rovněž obsahuje i tuzemská úprava. Dle odst 5. Charty BBC "jedná ve veřejném zájmu" pomocí poskytování programu, který naplňuje hesla, již výše zmíněného, kréda - informuje, edukuje a baví, se kterým se lze setkat i v rámci tuzemské úpravy.

Dohoda je smlouvou mezi státem, konkrétně ministerstvem kultury, médií a sportu, a BBC, která poskytuje další specifika týkající se financování a regulačních povinností BBC. Její platnost následuje platnost Charty, nicméně má flexibilní charakter – může být v průběhu platnosti pozměněna, a tak se může přizpůsobit měnícím se okolnostem v oblasti vysílání.¹⁰⁸

Významný je tzv. test veřejného zájmu, který obsahuje odst. 8, což je soubor podmínek, které musí BBC zajistit v rámci navrhovaných změn¹⁰⁹, přičemž platí, že při provádění tohoto testu musí BBC zvážit na jedné straně veřejnou hodnotu a na druhé straně jakýkoli nepříznivý dopad na spravedlivou efektivní soutěž.

2.2.2 Financování

Současný model financování BBC je velmi podobný modelu ČT. BBC je financována zejména prostřednictvím televizního poplatku za licenci, přičemž výše

¹⁰⁸ Z tohoto důvodu došlo v 2022 ke zpracování tzv. Updates to Framework Agreement: 26 May 2022.

¹⁰⁹ BBC musí být přesvědčena, že: a) navrhovaná změna ve veřejných službách Spojeného království přispívá k naplnění mise a podpoře jednoho nebo více veřejných účelů b) přijala rozumná opatření k zajištění, že navrhovaná změna nemá nepříznivý dopad na spravedlivou a efektivní soutěž, která není nezbytná pro účinné naplnění mise a podporu veřejných účelů c) veřejná hodnota navrhované změny odůvodňuje jakýkoli nepříznivý dopad na spravedlivou a efektivní soutěž.

jednoho poplatku na domácnost je 159£ za barevnou televizi a 53,50£ za černobílou.¹¹⁰ V rámci EBU je Spojené království členem s 4. nejvyšším poplatkem.¹¹¹ Další zdroje financování pochází z neveřejných komerčních a dalších činností, jako jsou granty, licence a nájemné.

Poplatek má být ovšem zvyšován v roce 2024 na 169,50£ na základě inflačního ukazatele.¹¹² Výše uvedené sumy poplatku jsou roční, přičemž platbu je možné rozdělit, podobně jako v tuzemsku – kde je navíc možná platební frekvence pololetně. Další možnou platební metodou ve Spojeném království je pomocí TV licenční platební karty, která umožňuje platby týdně, dvoutýdně nebo měsíčně, přičemž platba je uskutečněna online (pomocí aplikace), telefonem, textovou zprávou nebo na tzv. PayPoint. Další možnými platebními metodami je např. šek, poštovní poukázka nebo BACS (britský systém pro automatické vyrovnávání plateb). Pokud porovnáme možnosti platby s ČT, zjistíme, že v případě BBC je zde více možných cest, jak platbu realizovat, včetně aplikace.

Stávající model financování umožňuje BBC poskytovat obsah v rámci televize, rozhlasu a online platformem a zároveň finančně podpořit BBC rovněž na mezinárodním poli, kde vysílá ve 42 jazycích po celém světě. Poplatek umožňuje vysílat bez reklam a nezávisle na zájmech akcionářů či politiků. Výměnou za finanční prostředky z televizního poplatku se BBC zavázala poskytovat veřejně prospěšné vysílání.

Po vypršení současné lhůty pro platbu televizního poplatku, jehož existence je zaručena do 31. prosince 2027, by mělo dojít k přezkumu financování BBC. Cílem je posoudit, zda model financování je dostatečně spravedlivý a udržitelný. V rámci diskuse ohledně financování BBC vyvstávají prakticky stejné argumenty, resp. stejné "klady a zápory" daného systému, jako v tuzemsku. Negativem stávajícího systému je označována jeho neférovost a nepopularita, která souvisí s poměrně vysokou výší poplatku, která sama o sobě je kritickým bodem. Systém je označován za regresivní, což znamená, že v rámci výše platby se nezohledňují sociální vrstvy plátců, jde o "pevnou platbu" (v tomto aspektu spočívá zmíněná

¹¹⁰ TV LICENSING. *What does your TV Licence cover?* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.tvlicensing.co.uk/check-if-you-need-one/topics/what-does-your-tv-licence-cover>.

¹¹¹ ZAYED, Yago. *TV Licence Fee Statistics*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-8101/CBP-8101.pdf>. str. 4.

¹¹² BBC. *BBC TV licence fee: How much is it and what does it pay for?* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/explainers-51376255>.

neférovost). Pozitivem systému je, opět rovněž jako v případě ČT, garance nezávislosti média. Dalším kritickým bodem, na který lze nahlížet záporně či kladně, je samotný prudký rozvoj mediálního trhu. BBC, stejně jako ČT, je nucena soutěžit s dalšími platformami, včetně online. V neposlední řadě zde vyvstává obecný argument, proč platit za médium veřejné služby, když jej nevyužívám. Zajímavá je také kritika, že neplacení licenčního poplatku není tak závažným problémem, aby bylo oprávněné hrozit trestním stíháním. Navrhované alternativy financování ve Spojeném království jsou např. daň z připojení k internetu, vládní grant financovaný z obecní daně, posílení komerce a předplatné.

2.2.3 Regionální zpravodajství

BBC regionální zpravodajství pokrývá dle jednotlivých států a regionů. Toto členění se odráží ve video archivu, o který popisují níže.

Podstata regionálního zpravodajství vyplývá z Charty. BBC zprostředkovává nezaujaté zprávy a informace, které pomáhají lidem porozumět a zapojit se do světa kolem nich. Cílem BBC je plné zapojení publika do hlavních nejen do témat, která se týkají Spojeného království, ale i lokálních, regionálních, národních a globálních.¹¹³ Dále je BBC povinna podporovat regionální a menšinové jazyky Spojeného království prostřednictvím služeb a partnerství s dalšími organizacemi.¹¹⁴ Podpora regionálního zpravodajství je v případě BBC velmi podobná ČT.

2.2.4 Video archiv

Rovněž ve Spojeném království čelíme trendu dlouhodobému ústupu lineárního vysílání, údajně až 3/4 domácností využívají VOD platformy. V roce 2020 klesl celkový podíl sledovanosti lineární televize ve Velké Británii z 67 % v roce 2019 na 61 % v roce 2020, přestože došlo k nárůstu počtu hodin sledování způsobeného pandemií.¹¹⁵

VOD platforma BBC se nazývá iPlayer a strukturou se velmi podobá tuzemskému iVysílání, včetně možnosti aplikace pro mobil či tablet. Všechny pořady BBC se zde dají sledovat online a téměř všechny pořady jsou také k

¹¹³ odst. 6 bod 1 Charta.

¹¹⁴ Tamtéž, odst. 14 bod 5.

¹¹⁵ HOUSE OF LORDS. *Licence to change: BBC future funding*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://publications.parliament.uk/pa/ld5803/ldselect/ldcomm/44/44.pdf>. str. 19.

dispozici ke sledování po určitou dobu po odvysílání. Stejně jako ČT, BBC vytváří rovněž exkluzivní obsah dostupný pouze online. Pro zpřístupnění obsahu je však nutná TV licence a registrace. Registrace je možná i u iVysílání, ale není povinná pro zpřístupnění obsahu, navíc v případě iVysílání jej sledovat může i osoba, která nezaplatila televizní poplatek, toto by však do budoucna chtěl v tuzemsku změnit Jan Souček. Registrace v rámci platformy iPlayer je bezplatná a rychlá a její účel je získat data, aby BBC získala lepší porozumění tomu, co lidé sledují a na základě těchto poznatků tvořit/skládat obsah.¹¹⁶ Stejně jako ČT, k většině zakoupených pořadů BBC disponuje vysílacími právy pouze pro UK (příčemž ČT pro ČR). iPlayer umožňuje, nehledě na to, kde přesně se nachází registrovaný v UK, sledovat národní a regionální programy. Platforma poskytuje dělení na základě států a regionů.

3. Aktuální problematika České televize jako veřejnoprávního média v 21. století

3.1 Koncesionářský poplatek

Televizní neboli koncesionářský poplatek, představuje základní zdroj financování ČT. Z určitého úhlu pohledu lze poplatek považovat za měsíční "daň", oficiálně se však nejedná o součást daňové soustavy. Je možné jej hradit trvalým příkazem ze své banky, platební kartou a metodami Apple Pay a Google Pay, expresním bankovním převodem nebo formou SIPO. Platební frekvence je možná měsíčně, čtvrtletně, pololetně nebo ročně.¹¹⁷

3.1.1 Výše koncesionářského poplatku

Problematika výše a zvýšení koncesionářských poplatků je příkladem typicky politické roviny veřejnoprávních médií nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí.

V rámci členských zemí EBU průměrná výše denní výše poplatku/domácnost činila v roce 2023 0,29 EUR, roční průměrná výše poplatku je 107 EUR, tj. cca 2675 Kč. Současná fixní výše koncesionářského poplatku v České republice je 135 Kč/měsíc, ročně tedy cca 1620 Kč.

¹¹⁶ BBC. *Why must I sign in to a BBC account to use BBC iPlayer?* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.bbc.co.uk/contact/questions/help-using-bbc-services/account-signin>.

¹¹⁷ ČESKÁ TELEVIZE. *TV poplatky*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://poplatky.ceskatelevize.cz/domacnost>.

Předcházející generální ředitel Petr Dvořák v souvislosti s koncesionářskými poplatky a jejich výší tvrdil, že za doby jeho ředitelství ČT měla větší, nebezpečnější a nákladnější problémy. V rámci společenského diskurzu považoval tematiku koncesionářských poplatků a jejich výše pouze za zbytečně iritující.¹¹⁸

Nový generální ředitel ČT Jan Souček považuje financování za jeden ze svých klíčových úkolů. Zdůrazňuje, že dlouhý časový odstup od poslední změny poplatků jen zdůrazňuje otázku "za kolik" by tento druh veřejné služby v Česku měl být provozován a rovněž i otázku, jaká je vlastně definice či představa o veřejné službě v 21. století. Souček se dále domnívá, že určitým vodítkem by mohl být právě model BBC, který představuje Charta a na ní navazující prováděcí Dohoda.¹¹⁹

3.1.2 Velká mediální novela

Na podzim roku 2023 Ministerstvo kultury představilo návrh tzv. velké mediální novely, což vyvolalo bouřlivé reakce v rámci komerčního sektoru, který namítá, že v důsledku novely by došlo k ohrožení rovnováhy na trhu a upřednostnění veřejnoprávních médií. Jedná se o novelu zákonů o České televizi a Českém rozhlasu a zákona o rozhlasových a televizních poplatcích, která má přinést zejména navýšení koncesionářských poplatků a rozšíření okruhu plátců, platná by měla být od roku 2025. Ministerstvo kultury odhadlo, že v důsledku novely vzroste roční rozpočet ČT o 1,4 miliardy Kč.¹²⁰ Komerční sektor uvedl, že plánované změny nebyly se zástupci médií konzultovány, pochybuje o předmětu, na co mají být navýšené poplatky použity a zejména odmítá argument, že zvýšení koncesionářského poplatku je pouze srovnání reálné hodnoty rozpočtu ČT a ČRo za dobu, kdy se koncesionářský poplatek nenavyšoval. Komerční média dále dodávají, že byla značně zasažena ekonomickou krizí v roce 2009 či později pandemií covid-19 a narozdíl od veřejnoprávních médií neměly stabilní rozpočet. Jaký je důvod této "prudké" reakce, resp. co by se konkrétně dle komerčních médií mohlo stát? ČT, jakožto bohatší subjekt v rámci mediálního trhu, který má zároveň

¹¹⁸ SEZNAM ZPRÁVY. *Koncesionářské poplatky jsou technikálie. Není to politikum.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/nazory-komentare-komentar-koncesionarske-poplatky-jsou-technikalie-neni-to-politikum-236486>.

¹¹⁹ SOUČEK, Jan. *Agenda 2029 - Projekt pro výběrové řízení na pozici generálního ředitele České televize.*, op. cit., str. 7.

¹²⁰ ROŽÁNEK, Filip. *Zastavte novelu o České televizi, žádají internetová vydavatelé.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/zastavte-novelu-o-ceske-televizi-zadaji-internetovi-vydavatele/>.

specifické mediální postavení, by mohla v důsledku navýšení rozpočtu objednávat více pořadů od nezávislých produkčních společností, od kterých objednávají rovněž komerční subjekty. Komerční sektor považuje i samotnou situaci, ve které vláda s tímto návrhem přichází, za nevhodnou z důvodu vysoké inflace.¹²¹ V této souvislosti, je z hlediska předmětu této diplomové práce zajímavé, že zde vznikl impuls rozvinutí diskuse nejen ohledně strategie financování, ale především o celkovém pojetí veřejné služby a účelu novodobého veřejnoprávního média s akcentem na kontinuální přesun působení veřejnoprávních médií do internetového prostředí. Komerční média požadují, aby jakékoli změně financování veřejnoprávních médií nejdříve předcházela diskuse ohledně role veřejnoprávních médií a obsahu veřejné služby. Požadavek byl vysloven 17. 10. 2023 v rámci historicky první společné tiskové konference předních zástupců komerčních médií.

Myslím si, že na televizní poplatek musíme nahlížet zejména ze dvou perspektiv, přímé a nepřímé. Zaprvé, jedná se o přímý zdroj financování televize veřejné služby. Zároveň se však jedná o financování mediálního systému jako celku, tzn. že i pomocí televizního poplatku dochází k financování soukromých médií. Teoreticky – jen tak, jak poplatek dokáže ocenit financování veřejné služby, bude toto médium kvalitní v rámci konkurenčního boje s ostatními médii. V konečném důsledku se kvalita veřejnoprávního vysílání tedy musí promítnout i v komerčním sektoru. Televizní poplatek tak může být určitým "hnacím motorem" v rámci systému.

3.1.3 Zrušení koncesionářského poplatku, další modely financování média veřejné služby

Úvaha, zda zrušit koncesionářský poplatek a nahradit tento model financování jiným, např. financováním ze státního rozpočtu nebo z daní, není výdobytkem současnosti, tyto tendence existují prakticky od jeho zavedení. Financování médií veřejné služby je kontroverzní problematika. Níže uvádím různé modely financování a jejich modifikace, přičemž je nutné si uvědomit, že každý z nich obsahuje jak pozitiva, tak negativa.

¹²¹ ASOCIACE KOMERČNÍCH TELEVIZÍ. *Stanovisko Asociace komerčních televizí k tzv. "velké mediální novele" představené ministrem kultury Baxou v září 2023*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.aktv.cz/stanoviska/stanovisko-asociace-komerčních-televizí-k-tzv-velke-medialni-novele-predstavene-ministrem-kultury-baxou-v-zari-2023/>.

Úplné zrušení koncesionářského poplatku požaduje na tuzemské politické scéně hnutí SPD¹²², dle kterého by ČT měla být financována ze státního rozpočtu podle slovenského modelu. V minulosti zrušení požadoval i např. tehdejší prezident Miloš Zeman, který kritizoval ČT za neplnění veřejnoprávní funkce. Tvrdil, že zrušením koncesionářského poplatku by došlo ke *srovnání startovací čáry mezi televizními stanicemi*.¹²³

Financování pomocí koncesionářského poplatku má, jako každý model financování média veřejné služby, svá pozitiva i negativa. Pozitivem je především jeho jednoduchost a předvídatelnost.¹²⁴ Předvídatelnost tkví v jeho stabilní výši. Jednoduchost spočívá ve formě úhrady¹²⁵, osobně však toto vnímám rovněž jako negativum, na což navážu v následujícím textu. Koncesionářské poplatky jsou v rámci společenského diskurzu někdy vnímány jako garance nezávislosti veřejnoprávnosti médií. Do jisté míry s tímto souhlasím, veřejnoprávní média nemusí usilovat o pozornost či zálibu politiků, zejména složek výkonné moci. Je však nutné si uvědomit, že stále jsou to politici, kteří rozhodují o výši poplatku, lze hovořit o nezávislosti zdánlivé či osobně bych danou situaci označila vhodněji jako "garanci vyšší míry nezávislosti". Zároveň si myslím, že nezávislost je fixním koncesionářským poplatkem, který se dlouhodobě nemění, pouze zdánlivá, resp. nejedná se o plnou nezávislost. Tímto se přikláním k názoru Karla Hvizďaly, podle kterého, pokud je dlouhodobě výše koncesionářského poplatku stejná, je zde velký prostor pro vydírání televize.¹²⁶ Osobně vidím problematický a poměrně nákladný samotný stávající mechanismus výběru koncesionářských poplatků a přikláním se k názoru Jana Součka, který za ideální model považuje německý, kde poplatníky jsou všechny domácnosti, které mají odběrné místo elektrické energie a poplatky jsou zahrnuty už v zálohové faktuře, kterou se platí elektrická energie. V rámci rozpočtu ČT je výběr televizních poplatků součástí "provozních nákladů". Problematické jsou rovněž náklady, které v důsledku vymáhání dlužných

¹²² SPD. *Zákon na změnu struktury koncesionářských poplatků*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/zakon-na-zmenu-struktury-koncesionarskych-poplatku/>.

¹²³ ČT24. *Zeman by zrušil koncesionářské poplatky, Sobotka je proti*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/zeman-by-zrusil-koncesionarske-poplatky-sobotka-je-proti-135545>.

¹²⁴ ROZEHNAL, Aleš. *Média, etika a právo.*, 2022., op. cit., 118.

¹²⁵ Televizní poplatek lze uhradit trvalým příkazem ze své banky, platební kartou a metodami s ní spojenými (Apple Pay a Google Pay), expresním bankovním převodem nebo formou SIPO.

¹²⁶ *Udalosti, komentáře. Část: Zvýšení koncesionářských poplatků*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/223411000370905/cast/998063/>.

televizních poplatků, jsou řazeny do "nákladů přímo spojených s výnosy". V současnosti se lze televiznímu poplatku vyhnout, pokud by se platilo přes odběratele elektrické energie, těchto možností by značně ubylo.¹²⁷ Negativum stávajícího modelu vidím také v samotném velmi obtížném prosazování zvýšení poplatků. Dosvědčující faktem je, že se poplatky v tuzemsku od roku 2008 nezvýšily, i přes četné politické debaty, a zároveň zde doposud není stanoven žádný základní "mechanismus" pro výpočet výše poplatků.

Je financování ze státního rozpočtu vhodným modelem? Podívejme se blíže na Slovenský model. Veřejnoprávní RTVS v dřívějším modelu financování pomocí koncesionářských poplatků byla silně podfinancovaná, výše poplatku se dlouhodobě neměnila. Cílem změny financování bylo rovněž zvýšení veřejnoprávnosti a poskytnutí větší palety názorů. Došlo ke změně – RTVS je v současnosti financována ze státního rozpočtu. Každý rok dostává sumu ze státního rozpočtu v předepsané výšce, která je navázaná na vývoj ekonomiky, a tak se teoreticky se může zvyšovat. Mechanismus má údajně přinést vyšší nezávislost na politicích. Jelikož jsou příjmy dané zákonem, jsou předvídatelné a z hlediska finanční stránky si RTVS výrazně polepšila, což považuji za pozitivní. Myslím si, že návaznost na aktuální ekonomickou situaci je rovněž vhodná. Od změny financování zde však vyvstávala zásadní otázka, do jaké míry bude mít vládní koalice tendenci zákon měnit ve svůj prospěch. Z tohoto důvodu nelze říct že by model přinesl vyšší nezávislost na politicích, ba naopak, o to více v aktuálním kontextu. Slovenské ministerstvo kultury pod vedením Martiny Šimkovičové předložilo návrh zákona o veřejnoprávní Slovenské televizi a rozhlasu, ve kterém stávající RTVS zruší a nahradí ji novou institucí s novým vedením. Dle návrhu má dojít k zásadní změně struktury. Bude ustavena např. nová Rada RTVS, která volí generálního ředitele. Dosud byl generální ředitel volen parlamentem, nová rada bude dosazená ministerstvem a poslanci. Myslím si, že pokud na veřejnoprávní médium nahlížíme jako na součást demokratické společnosti, návrh lze považovat za evidentní ohrožení demokracie. Je tedy nutné naslouchat i aktuálním argumentům opozice, které varují před vytvořením propagandistické státní televize, o čemž, dle mého názoru, jednoznačně vypovídají změny v organizační struktuře

¹²⁷ KOKMOTOS, Jiří. *Souček: Koncesionářské poplatky by se měly platit spolu s elektrinou. Vyhnout se tomu by nebylo snadné.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/kultura/televize/jan-soucek-ceska-televize-jak-platit-koncesionarske-poplatky-energie-elektrina_2306172141_kac.

veřejnoprávního média.¹²⁸ V této souvislosti, Český rozhlas na návrh slovenského zákona reagoval znepokojeně s obavou, že návrh znamená likvidaci nezávislého média veřejné služby.¹²⁹ Myslím si, že slovenský případ je příkladem, že financování ze státního rozpočtu není zcela vhodné, jelikož míra politizace je zde značně vyšší než u jiných modelů.

Dalším modelem je financování veřejnoprávních médií z daní. Výhoda tkví především v nižších nákladech – model je poměrně levný, včetně nákladů na samotný výběr daní. Je také nutné se zamyslet nad formou, jakou by tento model měl být uskutečněn – lze to považovat jak za výhodu, tak za nevýhodu. Musela by se zvýšit některá ze stávajících daní, případně by se musela zavést daň nová. S tím souvisí, že by muselo dojít jistě ke změně základních definic, jako např. definice poplatníka. Opět dodávám, stejně jako u modelu pomocí koncesionářského poplatku, bylo by jistě vhodné i v tomto modelu určit nějaký mechanismus automatického zvyšování. Jak je jistě zřetelné, model pomocí daní by představoval mnoho změn, které, dle mého názoru, mají potenciál vyvolat celospolečenský konflikt.

Další možnou cestou by mohlo být zvýšení míry komerčního obsahu. Zde je veliké riziko, že by se z veřejnoprávních médií mohli pomocí strategie stát v podstatě vysílatelé komerční.¹³⁰ Tento model považuji na nevyhovující. Obávám se, že by zde mohlo dojít k poklesu obsahu a jeho kvality a je tedy otázkou, zda bychom mohli hovořit o veřejnoprávním médiu v pravém slova smyslu. Myslím si, že komerční médium nemůže v plné míře suplovat veřejnoprávní, jelikož smysl fungování komerčního média je konstruován zcela odlišně. Dalším důležitým poznatkem, se kterými se lze setkat i na poli Spojeného království, je určitá obava o povaze zvýšení komerce, např. v podobě komerčních přestávek, jejichž absence je právě atraktivní pro diváky BBC. Zároveň, pokud by veřejnoprávní televize začala vysílat více reklam a stala se tak naplno součástí reklamního konkurenčního trhu, nepochybně by to mělo vliv na komerční vysílatele. Komerční sektor se veřejnoprávního již v současné situaci poměrně dost obává a myslím si, že jeho

¹²⁸ ČT24. *Slovenské ministerstvo cílí na RTVS, Danko volá po tvrdé ruce. Opozice varuje před zničením nezávislých médií.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/slovenske-ministerstvo-cili-na-rtvs-danko-vola-po-tvrde-ruce-opozice-varuje-pred-znicenim-347025>.

¹²⁹ ZAVORAL, René. *Prohlášení generálního ředitele ČRo na podporu RTVS.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://informace.rozhlas.cz/prohlaseni-generalniho-reditele-cro-na-podporu-rtvs-9192748>.

¹³⁰ ROZEHNAL, Aleš. *Média, etika a právo.*, 2022, op. cit., str. 119.

námítky o nerovném postavení vůči veřejnoprávnímu vysílateli by byly více než jen namístě. Zároveň by se však jistě jednalo o ohromnou ekonomickou příležitost pro oba sektory a je otázka, jak by se dané příležitosti každý z nich ujal.

Zavedení předplatného představuje obdobné riziko jako v případě komerčního obsahu dle předcházejícího odstavce. U předplatného je navíc důležité vyzdvihnout, že by fakticky mohlo dojít k omezení univerzality veřejné služby. Zároveň by ale předplatné mohlo představovat záruku kvalitní podpory projektů, mohly by se tak realizovat projekty vysoko nákladové. Předplatitelé by tvořili specifickou skupinu, z tohoto důvodu by ČT nemusela se soustředit s cílem svého obsahu na tak široké spektrum, jako např. v současném modelu. Znovu ale vyvstává na povrch úvaha, zda by se jednalo o veřejnou službu – zde se jedná jistě o konflikt v rámci právní úpravy. Zákon o ČT na jedné straně akcentuje v rámci zásad poskytování obsahu všem skupinám obyvatel, přispívání k právnímu vědomí obyvatel ČR či soudržnost pluralitní společnosti. Pokud by tedy teoreticky existovala "předplacená varianta", znamenala by "selekcí" určité složky obyvatelstva a fakticky by se jednalo o kolizi s výše uvedenými zásadami.¹³¹ Na druhou stranu by ale mohlo dojít např. k adekvátní podpoře české filmové tvorby a kulturních projektů.¹³² Pokud bychom se soustředili hledisko dle Kodexu, předplatné by bylo opět v kolizi, jelikož cílem ČT je vytvoření otevřeného prostoru pro veřejnou rozpravu o otázkách veřejného zájmu.¹³³ Jednalo by se však o podporu původní tvorby což je v souladu s Kodexem.¹³⁴ Předplatné by dále mohlo pomoci snáze naplnit požadavek nejvyšší kvality služeb a umožnit technické a obsahové inovace.¹³⁵

3.2 Program

3.2.1 Náročnost programových závazků

Tento bod hlouběji popisuje problematiku financování vzhledem k programovým závazkům. Legislativa stanovuje ČT náročné programové závazky, které v současnosti přibývají v souvislosti s rozvojem médií a nových platforem. Televizní poplatek tak představuje rozhodující zdroj financování veškerých

¹³¹ § 2 odst. 2 ZČT.

¹³² Tamtéž, § 3 odst. 1.

¹³³ čl. 1.2 Kodex.

¹³⁴ Tamtéž, čl. 1.1.

¹³⁵ Tamtéž, čl. 1.6.

programových závazků, nicméně je nízký jak ve srovnání se zahraničím, tak rovněž čistě v rámci tuzemského srovnání, na které nahlížím optikou inflace.

V rámci programu vysílaného ČT rozlišujeme dva základní závazky, které jsou však fakticky v rozporu. Na jedné straně ČT musí vyrábět vysoce kvalitní obsah, který splňuje zákonné požadavky, bez ohledu na to, zda se na daný obsah někdo dívá. Na druhé straně, ČT usiluje o vysokou sledovanost za účelem obhájení veřejných peněz, které jsou zdrojem jejího financování – právě tento aspekt může být na úkor vysoce kvalitního obsahu. Jako doplnění předcházejících požadavků bych dodala, že programový obsah ČT je vyrobený pro širokou veřejnost, ne konkrétní diváckou skupinu.

Domnívám se, že pro zajištění plnění výše zmíněných závazků a nastolení optimální programové skladby, je zcela nezbytné nastavit vhodný způsob financování. Zároveň je nutné si uvědomit, že samotné sestavení programové struktury veřejné televize je více specifické a omezené než sestavení programové skladby v případě televize komerční, ačkoli spolu tyto "hráči" sdílí stejný mediální trh. Pokud bychom hleděli na veřejné financování jako na aspekt, který zvýhodňuje ČT oproti ostatním komerčním médiím, což je argument, který namítá komerční sektor v souvislosti s velkou mediální novelou¹³⁶, náročnost programových závazků tento aspekt výrazně dorovná.

3.2.2 Šíře programu a jeho vývoj

Program ČT je velice široký, v některých případech je zde otázka, zda šíře nabízeného programu má své opodstatnění a nejde na úkor kvality.

Kromě základního kréda veřejnoprávních televizí – informovat, vzdělávat a bavit jsou, dle Karla Hvížd'aly, pro program důležitými pojmy i nezávislost a vyváženost.¹³⁷ Tyto pojmové znaky programově svazují ČT. V současném prostředí v prudkém rozvoji ostatních mediálních platforem však naplnění těchto znaků představuje nové výzvy. Všechny tyto "tradiční prvky" zůstávají v rámci zákonných definic, nicméně, platformy se vyvíjí. Jednak ČT čelí svým tradičním konkurentům v podobě soukromých či internetových vysílatelů, jednak čelí

¹³⁶ MEDIA GURU. *Soukromá média za jedním stolem: velká mediální novela poškodí celý trh.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.aktiv.cz/fact-a-sky-se-spojily-proti-legalnim-poskytovatelum-iptv/>.

¹³⁷ *Pod dlažbou je pláž. Transformace Československé televize na Českou televizi.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://edu.ceskatelevize.cz/video/15148-transformace-ceskoslovenske-televize-na-ceskou-televizi>.

"novodobým" konkurentům v podobě mezinárodních streamovacích platform. Příkladem je oblast zpravodajství. V oblasti televizního vysílání je ČT nejvyhledávanějším zdrojem, v internetovém prostředí je tomu naopak.¹³⁸

Samotní kandidáti na pozici generálního ředitele v roce 2023 ve svých kandidátských projektech líčili výhrady vůči tehdejšímu programu. Např. Ondřej Cón namítal dosavadní malou pestrost autorů a nižší produkci vlastní tvorby na úkor převzatých pořadů¹³⁹. Jan Souček označil program ČT za "rozkošatěný do spousty již neživotných větví" - ty měly v historii sice svůj význam, nicméně v současnosti již tento význam upadá, a tak fakticky dochází dle Jana Součka ke snížení efektivity, kdy v rámci programového schématu je zabráno místo, včetně výrobních peněz.¹⁴⁰

Dle mého názoru "rozkošatělost" programu naplňuje znaky současného pojetí veřejné služby, jelikož program má reflektovat všechny skupiny obyvatel.¹⁴¹ Nicméně, nabídka má být vyvážená, což podle mě ČT opakováním starých formátů nesplňuje. Abychom mohli však najisto určit, co má být součástí struktury, je nezbytné v rámci právních předpisů optimalizovat vymezení veřejné služby v pojetí médií v 21. století.

3.3 Co zákon nereflektuje?

3.3.1 Problematika koncesionářského poplatku

Výše koncesionářského poplatku byla stanovena v roce 2008 na 135 Kč/měsíc, od té doby se, navzdory častým diskusím, nezměnila. V roce 2024 to je již 17 let, kdy nedošlo k jeho navýšení. ČT udává, že reálná výše televizního poplatku v roce 2023 je 56 Kč.¹⁴²

Z tohoto důvodu, jsem se rozhodla vypočítat výši poplatku v roce 2024, která by zohledňovala fenomén posledních let – inflaci, která vyjadřuje všeobecný růst cenové hladiny v čase. Jaká by byla jeho výše v roce 2024 s přihlédnutím k inflaci od roku 2008, tak abychom zohlednili inflaci každého roku? Ke konkrétnímu

¹³⁸ SOUČEK, Jan. *Agenda 2029 - Projekt pro výběrové řízení na pozici generálního ředitele České televize*. op. cit., str. 6.

¹³⁹ CÓN, Ondřej. *Koncepce směřování řízení České televize*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/2019.pdf?v=1>. str. 2.

¹⁴⁰ SOUČEK, Jan. *Agenda 2029 - Projekt pro výběrové řízení na pozici generálního ředitele České televize*. op. cit., str. 6.

¹⁴¹ § 2 odst. 2 písm. c) ZČT.

¹⁴² ČESKÁ TELEVIZE. *Rozpočet České televize na rok 2023*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/1957.pdf>, str.11.

číslu dojdeme následujícím výpočtem, kdy FV je budoucí hodnota poplatku v roce 2004, PV je současná hodnota poplatku, r_n jsou roční míry inflace pro každý rok od 2008 do 2023¹⁴³. $FV = PV \times (1 + r_1) \times (1 + r_2) \times \dots \times (1 + r_n)$. Pokud by se v roce 2024 zohlednila inflace od roku 2008, činil by koncesionářský poplatek přibližně 229,52 Kč.

Pokud tedy v rámci velké mediální novely hovoříme o zvýšení televizního poplatku na 160 Kč/měsíc, na základě výše uvedeného výpočtu vidíme, že zvýšení inflací plně nedorovná. Souček považuje zvýšení poplatku za "kompromis", sám však navrhoval, aby jinou odlišnou výši, ideálně 200 Kč/měsíčně.¹⁴⁴

V rámci předloženého návrhu velké mediální novely je však s podivem, že zde není inflační doložka.¹⁴⁵ Na základě toho lze usoudit, že vláda nepočítá s tím, že by v následujících letech zvyšovala poplatky automaticky ani nestanovuje mechanismus či princip výpočtu poplatků. Z tohoto důvodu si myslím, že v horizontu pár let, bude ČT čelit pravděpodobně velmi podobné situaci jako dnes. V rámci velké mediální novely by, dle mého názoru, měl být rovněž stanoven automatický mechanismus zvyšování na základě inflačního ukazatele.

Dále bych se ráda věnovala problematice samotného výběru koncesionářského poplatku. Současný model mi připadá zbytečně složitý a tímto souhlasím s Janem Součkem, který by výběr učinil prostřednictvím odběratele elektrické energie.

Problematika zvýšení se váže na další problematiku – jedná se o politické rozhodnutí. Jakýkoli proces změny je tedy politicky náročný a, jak můžeme vidět na tuzemském modelu, mnoho let zdoluhavý. Bez ohledu na kritéria ekonomická či sociální, při požadavcích zvýšení tak nezbyvá než čekat na vládu, která bude mít dostatek odvahy, aby toto rozhodnutí prosadila.

3.3.2 Definice veřejné služby

¹⁴³ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Výpis ze statistického zjišťování*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/132433649/Inflace_2000_2023.pdf.

¹⁴⁴ NAVAROVÁ, Romana. *Press klub: Jan Souček – Zvýšení poplatku zajistí stabilizaci, bral bych německý model*. [online, podcast]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://podcasty.seznam.cz/podcast/press-klub/jan-soucek-zvyseni-poplatku-zajisti-stabilizaci-bral-by-ch-nemecky-model-274358>.

¹⁴⁵ *Udalosti, komentáře. Část: Zvýšení koncesionářských poplatků*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/223411000370905/cast/998063/>.

Absentující definice veřejné služby v rámci televizního vysílání na tuzemské či mezinárodní úrovni je, dle mého názoru, jedním z faktorů současné kritiky ČT. Pokud by bylo najisto postaveno, čím veřejná služba je a jaká je její role, zvýšila by se tak právní jistota.

Jak je již z podkapitoly 1.3 Veřejná služba patrné, veřejná služba má v rámci jednotlivých států různé definice a samotnou definici nalézt je velmi obtížné, zejména v současných trendech, kdy dochází k proměně celého mediálního systému.

V důsledku přípravy velké mediální novely, komerční sektor v současnosti veřejně vytyká výhrady veřejnoprávnímu sektoru a požaduje definování veřejné služby, resp. nastolení konkrétních hranic. Z tohoto důvodu Ministerstvo kultury v současnosti zvažuje limitaci veřejné služby pomocí vyhlášky, případně deklarace či charty, která se mohla obnovovat.¹⁴⁶

Pokud by byla veřejná služba definována, jistě by se eliminoval typický dotaz, kterému média veřejné služby čelí od nepaměti– např. *Proč mám platit za ČT, když jí nesleduji?* Domnívám se, že ačkoli se jedná o stereotypní dotaz, je zcela legitimní a je nutné na něj v novodobém kontextu odpovědět. Základní důvod, proč financovat ČT, jakožto médium veřejné služby v 21. století, je, dle mého názoru, velmi prostý a tuto diplomovou práci protkává již od jejího počátku – informace. Žijeme v éře informační společnosti, která se velmi prudce vyvíjí. Souhlasím s tvrzením V. Moravce, který v souvislosti se současným prudkým informačním nadbytkem hovoří o tzv. *informační obezitě* či *informačním přetížení*, kdy informační nadprodukcí přirovnává ke konzumaci neúměrného množství potravy vedoucí k nezdravému nadbytku tukové tkáně.¹⁴⁷ V současnosti, ve stavu totálního přebytku informací, je mnohdy velice obtížné odlišit ověřenou informaci od neověřené, ačkoli se pracuje na mediální gramotnosti společnosti. Doba je však tak rapidně rychlá, že je otázkou, zda tuto potřebu současná mediální gramotnost dostatečně pokryje. Pokud je společnost informačně přetížená, V. Moravec se dále domnívá, že musí dojít ke snížení kvality informací a dále např. rozmachu plagiátorství.¹⁴⁸

¹⁴⁶ ROŽÁNEK, Filip. *Co mají dělat Česká televize a Český rozhlas? Své k tomu řeknou i soukromá média*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/ceska-televize-cesky-rozhlas-poplatky-2025-medialni-novela-pracovni-skupiny/>.

¹⁴⁷ MORAVEC, Václav. *Proměny novinářské etiky*. 2020, op. cit., str. 28-29.

¹⁴⁸ Tamtéž, str. 29.

V rámci 21. století tedy spatřuji význam ČT, ale i obecně médií veřejné služby, v garanci ověřených nezávislých informací, a to i v případě, že ČT na denní bázi vůbec nesledují a sledovat ji nechci. Nikdy nevíme, co se může stát, nicméně v současném informačním toku, vnímám financování nezávislého veřejnoprávního média jako určitou informační pojistku. Podívejme se např. na nedávnou pandemii covid-19, která jasně prokázala důležitost existence médií veřejné služby plněním základního informačního zdroje, kdy velice rychle zareagovala a nastavila funkční systém zpravodajství. Platbu televizního poplatku bych přirovnala k systému financování zdravotního pojištění – i když k lékaři nechodím a chodit nechci, jsem povinen do fondu zdravotního pojištění pravidelně přispívat a financuji tak garanci možnosti tuto službu využívat. Navíc, samotnou výši poplatku (včetně té, která má být nastolena v důsledku velké mediální novely) vnímám pro rodinný rozpočet jako minimálně zatěžující. Myslím si, že uvedený dotaz je zakořeněn částečně kulturně, jelikož v současnosti si lidé ČT asociují stále s klasickým lineárním vysíláním, i přestože ČT působí na mnoha jiných platformách, které možná lidé v běžném životě využívají a ani si to neuvědomují.

Lze však přesně vymezit čím veřejná služba je? Dle mého názoru je to vlastně nemožné, jelikož částečně tím popíráme samotný význam veřejné služby. Myslím si, že veřejná služba má být službou veřejnosti, nikoli celospolečenským diktátem. Pokud bychom veřejnou službu chtěli přesně normativně vymezit, dle mého názoru, by to nebylo účelné, jelikož aby veřejná služba skutečně sloužila veřejnosti, musí být zohledňovat právě její proměnlivost, tzn. musí být dostatečně flexibilní. Tímto souhlasím s Alešem Rozehnalem, který tvrdí, že užití jednoznačných norem by nebylo účelné, neboť obsah veřejné služby se může v průběhu času měnit.¹⁴⁹ Považuji za vhodné veřejnou službu vymezit podle britského modelu, která službu vymezuje na jedné straně systematicky, ale přitom ne detailně. Společenská nejistota ohledně pojmu veřejná služba v médiích je důkazem, že na právní úrovni musí dojít ke změně. Dle mého názoru, bylo by vhodné zakomponovat i Dohodu, která je právě založena na flexibilitě, která ve stávajícím modelu chybí.

Diskuse ohledně veřejné služby, dle mého názoru, musí zohlednit zejména současnou problematiku digitálních médií. Považuji za ideální, aby byla upravena koncepce cílů veřejné služby, udána její limitace, která by mimo jiné zohlednila

¹⁴⁹ ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2015, op. cit., str. 49.

jev, že současná ČT musí soupeřit s konkurenty i online. Stávající veřejná služba je vymezena tak obecně, že ČT musí figurovat všude a nabízí se otázka, zda kvalitně naplňuje veřejnoprávní poslání. V této souvislosti chápu obavu komerčního sektoru z "rozpínání se veřejnoprávního média" v online prostředí.¹⁵⁰ Pokud má tedy dojít k navýšení financování, musí dojít i k nastolení podmínek soutěže v online prostředí.

3.3.3 Definice poplatníka

Současná právní úprava definice poplatníka plně nereflektuje trend společenské konzumace mediálního obsahu. To by se však mělo velkou mediální novelou, ve které by mělo dojít nejen ke zvýšení televizních poplatků, ale i k rozšíření jejich plátců. Mělo by se tak uskutečnit právě pomocí redefinice poplatníka. Podívejme se názorně na stávající a na novelizovanou definici.

Popis současné právní definice poplatníka je popsán v podkapitole 1.2.2. V rámci novelizace by však do okruhu plátců měli být nově vtaženi uživatelé chytrých telefonů nebo jiných zařízení pro příjem obsahu, resp. poplatek se bude odvádět za jakékoli zařízení, které může přijímat či reprodukovat rozhlasové a televizní vysílání. Dále se změní platby v případě právnických osob. Firmy budou odvádět poplatek dle počtu zaměstnanců, vyjma malých firem do pěti zaměstnanců a živnostníků.¹⁵¹ Ministerstvo kultury dělí právnické osoby – poplatníky do šesti pásem dle počtu zaměstnanců. V případě leasingových společností, které pronajímají dopravní prostředky, jejichž příslušenstvím je rozhlasový nebo televizní přijímač by byla úprava speciální – podnikatel by platil poplatek za každý takový prostředek.¹⁵²

Myslím si, že redefinice je zcela smysluplná a mělo k ní dojít již dříve. B důsledku technologických změn a celkové proměny společnosti, včetně jejich návyků, dnes již mnoho uživatelů konzumuje obsah i na jiných zařízeních a dochází tak k útlumu klasického lineárního vysílání. Určitou otázkou je však úprava v případě právnických osob – zaměstnanci přece, dle redefinice, již poplatek sami

¹⁵⁰ ROŽÁNEK, Filip. *Soukromá média: Znepokojuje nás rozpínání veřejnoprávních médií na internetu*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/bojujeme-s-aroganci-ministerstva-kultury-rikaji-asociace-soukromych-medii/>.

¹⁵¹ MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY. *Ministr kultury Martin Baxa se zástupci koalice představil tzv. velkou mediální novelu.*, op. cit.

¹⁵² ROŽÁNEK, Filip. *Podrobně: Jak to bude s televizními poplatky? A kolik budou platit firmy?*, op. cit.

odvádět budou, proč by se to tedy za jednu osobu mělo provést ještě jednou? V tomto mi úprava připadá vnitřně nelogická.

3.4 Modernizace

3.4.1 Proměna mediálního trhu

Proměna mediálního trhu probíhá prudce na mnoha úrovních. Je tedy otázkou, zda nevzniká úplně nový mediální trh či zda společnost není svědkem kulturních či politických změn tak zásadních, jako změny po objevu knihtisku před pěti sty lety?¹⁵³

Média veřejné služby byla ve svém počátku dřívějšími monopoly na mediálním trhu. V současnosti čelí různým tržním změnám a procesům se kterými se musí vypořádat, aby obhájila či získala znovu svá dřívější monopolní postavení.

Určitou výzvou a hrozbou jak pro veřejnoprávní, tak komerční média jsou uzavřené systémy (založené např. na formě předplatného, typicky v případě VOD platform). Jejich uzavřená, vlastnická povaha zcela ohrožuje svobodnou výměnu informací a brání volné soutěži. Je možné toto nějak změnit? EU uvádí dvě kontroverzní cesty. První – zřídit více volného spektra prostřednictvím digitalizace státem regulovaných pozemních sítí. Druhou – nařídit společné a otevřené technické standardy v dodávkových systémech.¹⁵⁴

Další oblastí proměny je samotné chování diváckého publika, které z pasivního se stalo více interaktivním. Dochází tak k zániku svobody vysílatele, který rozhodoval o tom, jaký program se bude v konkrétní moment vysílat. Právě tento charakteristický rys byl typický pro masová média – v současnosti tak dochází k transformaci i klasického pojetí masových médií a mění se tak rovnováha moci. Prvním krokem v tomto ohledu bylo již samotné zvýšení počtu kanálu, mezi kterým mohl si uživatel v rámci lineárního vysílání vybírat.¹⁵⁵ EU se na základě tohoto procesu domnívá, že vzniká nový mediální trh, který by mohl vést ke kulturním a politickým změnám.¹⁵⁶

Má veřejnoprávní televize šanci obstát, ba doslova přežít, v souvislosti s radikálními proměnami? V historii jsme již několikrát čelili úvahám, zda nějaká mediální platforma zanikne, typickým příkladem je rádio, nebo i samotná televize,

¹⁵³ NISSEN, Christian S. *Public service media in the information society*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/1680483b2f>. str. 13.

¹⁵⁴ Tamtéž, str. 11.

¹⁵⁵ NISSEN, Christian S. *Public service media in the information society*., op. cit., str. 12.

¹⁵⁶ Tamtéž, str. 14.

v souvislosti se vznikem internetu. Je tedy důležité si uvědomit, že ačkoli hovoříme v současnosti o radikálním vývoji, média podléhala procesem vývoje vždy. Pokud hovoříme o médiích veřejné služby o to více, jelikož média veřejné služby jsou určitým odrazem vyvíjející se společnosti. Souhlasím s tvrzením Iva Mathé, který tvrdí, že s vynálezem knihtisku se popravoval rukopis, s vynálezem televize se popravoval film, ale nikdy to naplněno nebylo, vždy to ubralo nějaký segment, ale platformy přežily.¹⁵⁷ Domnívám se, že sávající mediální trh se jistě radikálně promění, zejména z hlediska postupného útlumu a následného zániku lineárního vysílání. To však neznamená, že musí zaniknout rovněž i veřejnoprávní vysílatelé. Z tohoto důvodu se domnívám, že ČT jistě "šanci na přežití" má, závisí to však jen na tom, jak aktuální proměny uchopí a využije. Nezbytná je i legislativní limitace veřejné služby v rámci online. Jistým nedostatkem v tomto ohledu bylo určité zaostání z hlediska programové struktury v pandemii covid-19, kdy došlo k rozmachu VOYO, jakožto současné dominantní tuzemské VOD platformy. ČT tedy nezbytně musí svou programovou strategii přehodnotit z hlediska restrukturalizace, aby tento tržní náskok dorovnala.

3.4.2 Digitalizace

Digitalizace, resp. koncentrace na digitální agendu, je trendem, na který chce Jan Souček v průběhu působení své funkce chce klást důraz. Očekává, že zhruba v horizontu sedmi let televize přejde ČT kompletně do digitálního prostředí, kdy obsah bude konzumován prostřednictvím VOD platforem.¹⁵⁸ Platforma iVysílání by se tedy v nejbližší době měla dále rozšiřovat. ČT by měla např. urychleně dokončit digitalizaci všech složek archivu, z důvodu snadné přístupnosti. Návrh velké mediální novely má za cíl tuzemským médiím veřejné služby umožnit prostor k transformaci.

Je důležité si uvědomit, že mediální konkurenční boj se dnes netýká jen komerčního a veřejného sektoru, v současnosti se vyskytuje i např. na mobilních platformách, kde se setkáváme s nesrovnatelně volnějším online prostředím, včetně sociálních sítí. Jelikož si je Jan Souček vědom, že ČT je dominantním médiem v případě zpravodajství, chce podpořit zejména zpravodajskou produkci v rámci těchto platforem.

¹⁵⁷ Pod dlažbou je pláž. *Transformace Československé televize na Českou televizi.*, op. cit.

¹⁵⁸ KROC, Vladimír. *Generální ředitel České televize: Na Kavčí hory nepřináším revoluci. Důraz chci klást na digitalizaci.*, op. cit.

Tento přístup osobně velmi podporuji, jelikož si myslím, že veřejnoprávní médium má v současné době informační společnosti, ve které dochází k přehlcení informacemi, velký význam. Veřejnoprávní televize, jejíž podstatou je nezávislost, může v takovém prostředí představovat jednu z mála, možná jedinou, garanci, ověřených informací. Z tohoto důvodu je zcela nezbytné, aby působila na výše zmíněných platformách. Domnívám se, že současně by však neměla být zaostávána ostatní programová skladba. Pokud bude kvalitní, může ČT pomoci obstát v rámci mediálního trhu. V této souvislosti by jistě mělo dojít i k přehodnocení a zasazení do aktuálního kontextu základního kréda veřejnoprávního média – informovat, vzdělávat, bavit.

3.4.3 Genderová (ne)rovnost

Problematika genderové rovnosti je fenoménem 21. století. V mediálním prostředí je tato otázka více než namístě, protože média jsou v tomto ohledu tradičně konzervativní oblastí.

Typickým příkladem genderové nerovnosti v rámci ČT jsou mediální rady. I přesto, že si ženy v rámci rad oproti historii výrazně polepsily, jejich podíl stále není nijak zvlášť vysoký. V RRTV podíl žen je 25 %, v Radě ČT je to 16,7 %. Zároveň platí, že ve vrcholovém managementu ČT je v současnosti pouze 1 žena. Dále dodám, že ČT nikdy historicky neměla generální ředitelku či ředitelku televizního studia.¹⁵⁹

V médiích se ženy koncentrují spíše do oblasti s nižší prestiží, obecně spíše na pole regionální než celostátní. Ačkoli ženy tvoří většinu ze studentstva v rámci žurnalistiky, časem z praxe v redakcích odcházejí, např. na mateřskou dovolenou či za jinou pracovní příležitost. Z hlediska mediálního obsahu se věnují zejména tématům jako je např. školství či zdravotnictví, v minimální míře se věnují politice či ekonomice.¹⁶⁰ Tento model však neplatí pouze pro veřejnoprávní větev, s tímto problémem se lze setkat i v rámci větve komerční. Z tohoto důvodu usuzuji, že se jedná o systémový problém, který má mnoho příčin, např. v obtížnosti skloubení

¹⁵⁹ ČESKÁ TELEVIZE. *Vedení České televize*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/lide/management/vedeni-ceske-televize/>.

¹⁶⁰ HOMFRAY, Šárka a VÁCLAVKOVÁ, Lucie. *Pay gap: Ženy veřejně činné*. [online, podcast]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://a2larm.cz/2023/11/pay-gap-17-zeny-verejne-cinne/>.

pracovního a rodinného života či celkovému nastavení a atmosféry v rámci redakcí.¹⁶¹

Výše uvedené mi v rámci ČT připadá paradoxní vzhledem k mediální zákonům a předpisům, jejichž základním principem je zákaz diskriminace. Z tohoto důvodu považuji za výstižnější hovořit o genderové nerovnosti. Je na pováženou, zda tato zcela kolosální nerovnost nemá vliv na agendu a zda je tak skutečně naplňována veřejná služba 21. století – pokud ve veřejnoprávních médiích máme zejména muže mající hlavní hlas při výběru témat, která formují celou společnost, odrazí se tento jev na výsledném obsahu? Jsou tak dostatečně naplňovány kulturních potřeby společnosti, jakožto základních účel ČT? Jestliže média chápeme jako "čtvrtou moc", která má silný vliv na politiku a společnost, vnímám problematiku genderové nerovnosti za zcela zásadní. Myslím si, že skutečné rovnosti dosud brání hluboce zakořeněné systémové překážky a stereotypy, které je potřeba odstranit.

V této souvislosti bych zmínila institut ombudsmana ČT, původně zřízený pro zejména pro diváky či instituce. Osobně vnímám jako nedostatek, zvláště v aktuálním kontextu nedávných kauz (Wollner, Fridrichová), že se jedná o ombudsmana "interního". Z tohoto důvodu vítám přístup Jana Součka, který je pro zavedení ombudsmana externího.¹⁶² Navíc, sám stávající ombudsman Čestmír Franěk v rozhovoru uvedl, že zaměstnanci ČT by se se svými pracovními problémy neměli na něj přímo obracet z důvodu mnoha jiných možností, jak vyjádřit svůj názor, podat připomínky či stížnosti, např. prostřednictvím HR nebo na setkáních s generálním ředitelem.¹⁶³

Považuji v tomto ohledu za nezbytně nutné provést změnu i v rámci vnitřních předpisů, ve kterých by se daná problematika reflektovala. Dále by bylo vhodné vytvořit pozici externího ombudsmana ČT. Zároveň, jak v práci uvádím, jedná se o problematiku multioborovou a změny je nutné učinit i na poli jiných odvětví práva, typicky pracovního.

¹⁶¹ MAHDALOVÁ, Kateřina. *Českým médiím vládnou stále v naprosté většině muži, ukazují data*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/fakta-data-ceskym-mediim-stale-vladnou-v-naproste-vetsine-muzi-228955>.

¹⁶² LINHART, Tomáš a PÍHOVÁ, Dominika. *Bossing či sexuální obtěžování v ČT by měl řešit externí ombudsman. Souček chce, aby fungoval od ledna*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://denikn.cz/1283736/bossing-ci-sexualni-obtezovani-v-ct-by-mel-resit-externi-ombudsman-soucek-chce-aby-fungoval-od-ledna/>.

¹⁶³ FRANĚK, Čestmír. *Rozhovor*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/ombudsman/rozhovor/>.

Závěr

Média byla odjakživa dynamickým fenoménem, který procházel nejrůznějšími transformačními procesy. Je zajímavé tyto procesy pozorovat z hlediska právního, jelikož právo je společenským odrazem. V současnosti se nacházíme v období, kdy čelíme jevům proměny stávajícího mediálního systému a zrodu nových médiích. I přesto, stále poměrně důležité zastoupení mají média tradiční.

V této diplomové práci jsem se soustředila právě na médium tradiční, kdy jsem se zabývala právním postavením ČT jako média veřejné služby v kontextu současnosti - 21. století. "Právní postavení" je široké slovní spojení, které lze uchopit z různých hledisek, přičemž je nutné podotknout, že se pohybujeme v multioborové disciplíně mediálního práva. Z tohoto důvodu bylo nezbytné předmět práce jasně vymezit. Rozhodla jsem se koncentrovat zejména na ukotvení právního postavení, které je dáno stávající právní úpravou. Tato úprava je však poměrně obsáhlá a úplný její popis by nebyl pro práci účelný, proto jsem vyzdvihla z jednotlivých předpisů konkrétní aspekty související s předmětem práce, přičemž jsem se soustředila zejména na pojetí veřejné služby a financování ČT.

Z hlediska zasazení předmětu práce do kontextu 21. století jsem se zabývala rovněž konkrétními specifickými prvky ČT a komparovala je – jak interně, v rámci tuzemského duálního mediálního systému, s komerční TV Nova, tak externě, se "vzorem veřejnoprávního vysílatele", BBC.

Dále jsem nastínila příklady aktuálních problémů, kterým je ČT nucena čelit v současnosti. Potenciálním řešením některých těchto problémů je přijetí velké mediální novely, jež by měla nabýt platnosti počátkem příštího roku, tj. 2025. Domnívám se, že zmíněná novela představuje pro mediální sféru obrovskou příležitost, prostřednictvím které by mohlo dojít k vhodnějšímu ukotvení právního postavení ČT do aktuálního kontextu. Za zcela nezbytné považuji vést diskusi ohledně pojmu "veřejná služba" a následně tento pojem právně definovat, resp. přiblížit jeho podstatu. V české zákonné úpravě není obsažena jednoznačná definice, na druhou stranu, jak z této práce vyplývá, vyčerpávající definice by nebyla účelná. Doporučuji však "veřejnou službu" vymezit přesněji, než tomu je ve stávající legislativní úpravě. V tomto přesnějším vymezení, které by korespondovalo s aktuálními změnami na mediálním trhu, včetně digitálních médií, shledávám benefity jak na straně veřejnosti, tak na straně samotných médií – a to

jak ČT, tak médií komerčních. Veřejnost by v tomto důsledku mohla být obeznámena s podstatou veřejné služby a lépe informována o tom, co přesně svými prostředky financuje. Benefitem pro ČT by mohlo být přesnější vymezení závazků, ve kterých by byla zohledněna zejména problematika digitálních médií v souvislosti s cíli veřejné služby. ČT by se tak mohla koncentrovat na právně vymezené oblasti, což by jistě mohlo vytvářet celkově kvalitnější obsah. Z hlediska komerčního sektoru má změna definice veřejné služby potenciál nastolit rovné podmínky soutěže na mediálním trhu se zohledněním online prostředí. Domnívám se však, že vše závisí na konkrétní formě diskuse, která by jistě měla proběhnout transparentně, veřejně a společně se zastoupením komerčního sektoru. Dalším pilířem této kapitoly byl rozbor problematiky financování ČT. V této části byl popsán současný způsob a systém financování a dále v ní byly přiblíženy některé další možné způsoby financování veřejnoprávního média. V této otázce jsem došla k závěru, že stávající tuzemský systém financování médií veřejné služby koncesionářskými poplatky není dokonalý, má své slabiny, ale je obvyklý a v rámci udržení demokracie jej z uvedených modelů považuji za nejvhodnější. Je zajímavé, že ačkoli se jedná o podobný systém platby jako např. u veřejného zdravotního pojištění, koncesionářský poplatek je téma značně více kontroverzní a část společnosti se proti jeho platbě opakovaně bouří. U zodpovězení otázky, proč financovat médium veřejné služby v 21. století, je, mimo výše zmíněnou garanci možnosti čerpání nezávislých objektivních a ověřených informací, nutné si uvědomit samotný smysl právní regulace – příkazy a zákazy, jejichž smyslem je usměrňovat společnost, přičemž základním cílem těchto norem je společenský vývoj. Kvalitní informace, které jsou nezávislé a objektivní, tento vývoj nepochybně podporují.

V závěrečné podkapitole 3.4 Modernizace jsem se věnovala tématům, která, jsou příkladem aktuálních výzev pro veřejnoprávní médium. Nejprve jsem shrnula aktuální problematiku proměny mediálního trhu, přičemž jsem se konkrétně soustředila zejména na otázku, zda má ČT naději v kontextu této radikální proměny obstát. Myslím si, že ano, avšak záleží, jak bude v následujících měsících či letech postupovat. ČT je jistě významnou institucí mající své opodstatnění, které spočívá především v uvedené informační garanci. Význam ČT však spatřuji i na mezinárodním poli, konkrétně v rámci Slovenské republiky. V důsledku tamních radikálních změn v oblasti televizního vysílání tak její význam sílí a domnívám se, že ČT možná bude představovat fakticky jediného veřejnoprávního vysílatele i pro

Slovensko. Dále jsem se v této kapitole zabývala fenoménem digitalizace. Budoucnost ČT spatřuji ve VOD platformách, proto považuji za nezbytně nutné přepracovat koncepci veřejné služby s akcentem právě na tuto sféru. Pro doplnění závěrem shrnuji problematiku genderové nerovnosti v médiích. Na první pohled se možná jedná spíše o sociální otázku, nicméně tato problematika je nesmírně komplexní a spočívá i v právní rovině, a to hned v několika disciplínách, např. právu pracovním. Myslím si, že pokud chceme ČT skutečně zařadit do kontextu 21. století, musí dojít z hlediska genderové struktury k radikálním změnám. Právo by v tomto ohledu mohlo sloužit jako nástroj, který by danou oblast pomohl regulovat.

Závěrem upozorňuji, že mediální právo považuji za zcela nezbytnou právní disciplínu. Vzhledem k aktuálním trendům je nezbytné, aby získalo ve výuce i v praxi větší prostor. Tímto způsobem může dojít k přizpůsobení právního rámce mediálního prostředí současným společenským potřebám a hodnotám a podpoře udržení právního postavení veřejnoprávních médií jako klíčového pilíře demokracie 21. století.

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité odborné literatury

CHALOUPKOVÁ, Helena. *Mediální právo: komentář*. Vydání první. V Praze: C.H. Beck, 2019. xxii, 533 stran. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-725-5.

KONČELÍK, Jakub, VEČEŘA, Pavel a ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 310 s., xxxii s. obr. příl. ISBN 978-80-7367-698-8.

KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: obecná část*. 2. vydání. Beckovy právnické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-820-7.

KROUPA, Jiří et al. *Mediální právo*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 248 s. Edice učebnic MU; č. 426. ISBN 978-80-210-4884-3.

MAISNER, Martin a VANÍČEK, Zdeněk. *Odpovědnost za obsah přenosu v elektronických komunikacích*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. xiv, 133 s. Právní monografie. ISBN 978-80-7357-964-7.

MORAVEC, Ondřej. *Mediální právo v informační společnosti*. Praha: Leges, 2013. 287 s. Student. ISBN 978-80-87576-52-6.

MORAVEC, Václav. *Proměny novinářské etiky*. Vydání první. Praha: Academia, 2020. 467 stran. Společnost; sv. 39. ISBN 978-80-200-3111-2.

ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2015. 463 stran. Monografie. ISBN 978-80-7380-549-4.

ROZEHNAL, Aleš. *Média, etika a právo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2022. 342 stran. ISBN 978-80-7380-884-6.

RŮŽIČKA, Vlastimil. *Politika a média v konzumní společnosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. 181 s. ISBN 978-80-247-3667-9.

2. Seznam použitých internetových zdrojů

2.1 Tuzemské

ASOCIACE KOMERČNÍCH TELEVIZÍ. *Stanoviska AKTV*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.aktv.cz/stanoviska/>.

ASOCIACE KOMERČNÍCH TELEVIZÍ. *Stanovisko Asociace komerčních televizí k tzv. "velké mediální novele" představené ministrem kultury Baxou v září 2023*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.aktv.cz/stanoviska/stanovisko-asociace-komercnich-televizi-k-tzv-velke-medialni-novele-predstavene-ministrem-kultury-baxou-v-zari-2023/>.

CÓN, Ondřej. *Koncepce směřování řízení České televize*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/2019.pdf?v=1>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Aplikace České televize*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/aplikace/>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Hodnocení plnění veřejné služby České televize 2023*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/2069.pdf?v=1%20str>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Regionální vysílání*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/regionalni-vysilani/>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Rozpočet České televize na rok 2023*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/1957.pdf>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Teletext*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/jak-sledovat/televizni-signal/o-televiznim-vysilani/dodatkov-sluzby/teletext/>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Tiskové zprávy: Nejsledovanější zpravodajský veřejnoprávní program v Evropě vysílá již 15 let.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/tiskove-zpravy/?id=9187>.

ČESKÁ TELEVIZE. *TV poplatky.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://poplatky.ceskatelevize.cz/domacnost>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Vedení České televize.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/lide/management/vedeni-ceske-televize/>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Všeobecné podmínky pro umístování audiovizuálních obchodních sdělení na internetových stránkách České televize.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/1228.pdf?v=1>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Základní informace o ČT.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/zakladni-informace-o-ct/>.

ČT24. *Slovenské ministerstvo cílí na RTVS, Danko volá po tvrdé ruce. Opozice varuje před zničením nezávislých médií.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/slovenske-ministerstvo-cili-na-rtvs-danko-vola-po-tvrde-ruce-opozice-varuje-pred-znicenim-347025>.

ČT24. *Zeman by zrušil koncesionářské poplatky, Sobotka je proti.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/zeman-by-zrusil-koncesionarske-poplatky-sobotka-je-proti-135545>.

ČTK. *Mezi placenými video službami v ČR loni vedl Netflix, následovalo Voyo.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/mezi-placenymi-video-sluzbami-v-cr-loni-vedl-netflix-nasledovalo-voyo/2485651>.

FRANĚK, Čestmír. *Rozhovor.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/ombudsman/rozhovor/>.

KOKMOTOS, Jiří. *Souček: Koncesionářské poplatky by se měly platit spolu s elektřinou. Vyhnout se tomu by nebylo snadné.* [online]. [cit. 2024-03-28].

Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/kultura/televize/jan-soucek-ceska-televize-jak-platit-koncesionarske-poplatky-energie-elektrina_2306172141_kac.

KROC, Vladimír. *Generální ředitel České televize: Na Kavčí hory nepřináším revoluci. Důraz chci klást na digitalizaci.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/ceska-televize-jan-soucek-generalni-reditel-zmeny-rozhovor_2306092014_afo.

LINHART, Tomáš a PÍHOVÁ, Dominika. *Bossing či sexuální obtěžování v ČT by měl řešit externí ombudsman. Souček chce, aby fungoval od ledna.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://denikn.cz/1283736/bossing-ci-sexualni-obtezovani-v-ct-by-mel-resit-externi-ombudsman-soucek-chce-aby-fungoval-od-ledna/>.

MAHDALOVÁ, Kateřina. *Českým médiím vládnou stále v naprosté většině muži, ukazují data.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/fakta-data-ceskym-mediim-stale-vladnou-v-naproste-vetsine-muzi-228955>.

MEDIA GURU. *Regionálních TV zpráv je dnes třeba připravit víc než před lety.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2021/08/regionalnich-tv-zprav-je-dnes-treba-pripravit-vic-nez-pred-lety/>.

MEDIA GURU. *Soukromá média za jedním stolem: velká mediální novela poškodí celý trh.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.aktv.cz/fact-a-sky-se-spojily-proti-nelegalnim-poskytovatelum-iptv/>.

MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY. *Ministr kultury Martin Baxa se zástupci koalice představil tzv. velkou mediální novelu.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.mk.gov.cz/novinky-a-media-cs-4/5386cs-ministr-kultury-martin-baxa-se-zastupci-koalice-predstavil-tzv-velkou-medialni-novelu>.

MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY. *Veřejnoprávní vysílání*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://mk.gov.cz/verejnopravni-vysilani-cs-489>.

RADA PRO ROZHLASOVÉ A TELEVIZNÍ VYSÍLÁNÍ. *Otázky spadající do kompetence Rady*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: https://rrtv.gov.cz/cz/static/o-rade/otazky-a-odpovedi/vysilani_reklamy.htm.

ROŽÁNEK, Filip. *Co chce nový šéf ČT? Odvážný program, digitální projekty i prověrku smlouvy s Voyem*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/co-chce-novy-sef-ct-odvazny-program-digitalni-projekty-i-proverku-smlouvy-s-voyem/>.

ROŽÁNEK, Filip. *Co mají dělat Česká televize a Český rozhlas? Svě k tomu řeknou i soukromá média*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/ceska-televize-cesky-rozhlas-poplatky-2025-medialni-novela-pracovni-skupiny/>.

ROŽÁNEK, Filip. *Nejde jenom o poplatky. Mediální novela otevře další důležitá témata*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/nejde-jenom-o-poplatky-medialni-novela-otevre-dalsi-dulezita-temata/>.

ROŽÁNEK, Filip. *Podrobně: Jak to bude s televizními poplatky? A kolik budou platit firmy?* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/podrobne-jak-to-bude-s-televiznimi-poplatky-a-kolik-budou-platit-firmy/>.

ROŽÁNEK, Filip. *Soukromá média: Znepokojuje nás rozpínání veřejnoprávních médií na internetu*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/bojujeme-s-aroganci-ministerstva-kultury-rikaji-asociace-soukromych-medii/>.

ROŽÁNEK, Filip. *Zastavte novelu o České televizi, žádají internetová vydavatelé*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/zastavte-novelu-o-ceske-televizi-zadaji-internetovi-vydavatele/>.

SEZNAM ZPRÁVY. *Koncesionářské poplatky jsou technikalie. Není to politikum.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/nazory-komentare-komentar-koncesionarske-poplatky-jsou-technikalie-neni-to-politikum-236486>.

SOUČEK, Jan. *Agenda 2029 - Projekt pro výběrové řízení na pozici generálního ředitele České televize.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/document/2023.pdf?v=1>.

SPD. *Zákon na změnu struktury koncesionářských poplatků.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.spd.cz/zakon-na-zmenu-struktury-koncesionarskych-poplatku/>.

VOYO. *Na jakých zařízeních Voyo funguje?* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://voyo.nova.cz/faq/21-na-jakych-zarizenich-voyo-funguje>.

ZAVORAL, René. *Prohlášení generálního ředitele ČRo na podporu RTVS.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://informace.rozhlas.cz/prohlaseni-generalniho-reditele-cro-na-podporu-rtvs-9192748>.

2.2. Zahraniční

BBC. *BBC TV licence fee: How much is it and what does it pay for?* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/explainers-51376255>.

BBC. *Charter and Agreement.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/aboutthebbc/governance/charter>.

BBC. *Mission, values and public purposes.* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/aboutthebbc/governance/mission>.

BBC. *Why must I sign in to a BBC account to use BBC iPlayer?* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.bbc.co.uk/contact/questions/help-using-bbc-services/account-signin>.

DANBY, Grahame. *Future of the BBC*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: https://www.parliament.uk/globalassets/documents/commons/lib/research/key_issues/key-issues-future-of-the-bbc.pdf.

EBU. *Celebrating 100 years of public service media*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ebu.ch/about/public-service-media>.

HOUSE OF LORDS. Licence to change: BBC future funding. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://publications.parliament.uk/pa/ld5803/ldselect/ldcomm/44/44.pdf>.

NISSEN, Christian S. *Public service media in the information society*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/1680483b2f>.

TV LICENSING. *What does your TV Licence cover?* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.tvlicensing.co.uk/check-if-you-need-one/topics/what-does-your-tv-licence-cover>.

UNESCO. *Public broadcasting: why? how?* [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000124058>.

ZAYED, Yago. *TV Licence Fee Statistics*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-8101/CBP-8101.pdf>.

3. Seznam použitých právních předpisů

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění ústavního zákona č. 295/2021 Sb., kterým se mění Listina základních práv a svobod.

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 263/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů soudců, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 348/2005 SB., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/1995 o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 482/1991 Sb., o české televizi, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlas, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

4. Seznam rozhodnutí

4.1 Judikatura

Nález Ústavního soudu ze dne 30. 1. 2018, sp. zn. I ÚS 4035/14

Rozsudek Nejvyššího správního soudu, ze dne 15. 12. 2004, č. j. 7 As 38/2004-58.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu, ze dne 25. 9. 2008, č. j. 7 As 48/2008-72.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009., č. j. 9 As 52/2008-99.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2010., č.j. 7 As 23/2010-73

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2022, č. j. 4 As 422/2021-73.

4.2 Ostatní rozhodnutí

Rozhodnutí o udělení licence ze dne 5.6.2018, sp. zn. RRTV/2018/343/fia.

Rozsudek Městského soudu v Praze, ze dne 3. 11. 2023, č. j. 8 A 1/2021-98.

Směrnice 97/36 ze dne 30. června 1997, kterou se mění směrnice Rady 89/552/ES o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/65/ES ze dne 11. prosince 2007, kterou se mění směrnice Rady 89/522/EHS o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb.

Směrnice Rady EHS 89/522 ze dne 21. dubna 1989 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání.

Unesení Rady ČT, č. 225/18/20, ze dne 11. 11. 2020.

5. Seznam ostatních zdrojů

ČESKÁ TELEVIZE. *Kodex České televize*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/kodex-ct/pdf/kodex-ct.pdf>.

ČESKÁ TELEVIZE. *Statut ČT*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/statut-ct/pdf/statut-ct.pdf?verze=2020-01-06.1>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Výpis ze statistického zjišťování*. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/132433649/Inflace_2000_2023.pdf.

HOMFRAY, Šárka a VÁCLAVKOVÁ, Lucie. *Pay gap: Ženy veřejně činné*. [online, podcast]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://a2larm.cz/2023/11/pay-gap-17-zeny-verejne-cinne/>.

NAVAROVÁ, Romana. *Press klub: Jan Souček – Zvýšení poplatku zajistí stabilizaci, bral bych německý model*. [online, podcast]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://podcasty.seznam.cz/podcast/press-klub/jan-soucek-zvyseni-poplatku-zajisti-stabilizaci-bral-bych-nemecky-model-274358>.

Pod dlažbou je pláž. Transformace Československé televize na Českou televizi. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://edu.ceskatelevize.cz/video/15148-transformace-ceskoslovenske-televize-na-ceskou-televizi>.

TLOUŠŤOVÁ, Pavla. *Historický exkurz do mediálního práva, tisková média, elektronická média*. [prezentováno 2023-10-25]. [cit. 2024-03-28].

Události, komentáře. Část: Zvýšení koncesionářských poplatků. [online]. [cit. 2024-03-28]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096898594-udalosti-komentare/223411000370905/cast/998063/>.

ÚŘAD VLÁDY. *Důvodová zpráva k zákonu č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů, č. 132/2010 Dz.*

ÚŘAD VLÁDY. *Důvodová zpráva k zákonu č. 348/2000 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, č. 348/2005 Dz.*

Seznam zkratk

AMSV	Audiovizuální mediální služby na vyžádání
BBC	British Broadcasting Corporation
ČRo	Český rozhlas
ČT	Česká televize
ČTK	Česká tisková kancelář
Dohoda	An Agreement Between Her Majesty's Secretary of State for Culture, Media and Sport and the British Broadcasting Corporation
Charta	Royal Charter for the continuance of British Broadcasting Corporation
Kodex	Kodex České televize
Listina	Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění ústavního zákona č. 295/2021 Sb., kterým se mění Listina základních práv a svobod
MKČR	Ministerstvo kultury České republiky
NSS	Nejvyšší správní soud
Rada ČT	Rada České televize
Rada ČTK	Rada České tiskové kanceláře
RČRo	Rada Českého rozhlasu
RRTV	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
RTVS	Rozhlas a televize Slovenska
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
ZAMSV	Zákon č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání, ve znění pozdějších předpisů
ZČRo	Zákon České národní rady č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlas, ve znění pozdějších předpisů
ZČT	Zákon č. 482/1991 Sb., o české televizi, ve znění pozdějších předpisů
ZEK	Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů.
ZOK	Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů
ZPRTV	Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
ZRR	Zákon č. 40/1995 o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů
ZRTP	Zákon č. 348/2005 SB., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Resumé

The topic of this master thesis is The Legal Status of Czech Television (hereafter "CT") as a Public Broadcaster in the 21st century. The thesis is divided into three chapters; each one is divided into subchapters.

The first chapter is devoted to the legal status of CT as a public service media. The introduction of this chapter outlines three areas in which we can encounter media, especially public service media - legal, constitutional, and social. The first subchapter characterises CT as a legal entity and describes the dual media system and its constitution. For a deeper understanding of the media system, a categorization of the different media types is included. The second subchapter describes the characteristics of the legal status of CT in the Czech legal system by legal regulations. The third subchapter characterises the concept of public service overall. The fourth subchapter describes codes of ethics in the media, with a focus on the CT Code and the Ethics Panel. The final fifth subchapter describes the CT Council.

In the second chapter, I examined specific elements of CT and compared them - internally, within the domestic dual medial system, with the commercial TV Nova, and externally, with the BBC as a prototype of a public service broadcaster. These elements were: legal regulation, financing, regional news, and video archive.

The third chapter describes current issues of CT as a public service broadcaster in the 21st century, which is further divided into subchapters - *The licence fee*, *The programme*, *What does the law not reflect?* and *Modernisation*.

In the final chapter, I presented current challenging topics for public service media. In the first subchapter, I summarized the current issues caused by the dynamic transformation of the media market, while specifically focusing on the question of whether CT has a chance to endure in the context of these radical changes. The second subchapter is devoted to the phenomenon of digitalization. In the final subchapter, I described gender inequality in media.